

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre . . . 5 K — f.
 Negyed évre . . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:
 3 hasábos petítor egyszer
 18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

A lap
 szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 52. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

Pünkösd.

Lángnyelvek szálltak a tanítványok feje fölé, akik megtanultak minden népek nyelvén beszélni. Megértették őket mindenütt s hirdethették az ígét. És azok lettek a népek apostolai, akiknek szavát megértették az igazság után sóvárgók. Égi világosság alakjában szállott le az Isten lelke s bátorságot, fényt árasztott az apostolok szívébe és elméjébe, hogy megvédelmezzék az igazságot.

De mi az igazság? Amíg az emberek szívében több volt a szeretet és az idealizmus; amíg szeretet és lelki béke után vágyakoztak: addig könnyebben megértették azokat az igazságokat, amelyeket az emberiség boldogulásának igazi apostolai hirdettek. Mert a boldogság nem az anyagi hatalomban s a dus létben, hanem a lelki harmóniában áll, amelyet az önzésbe és a mindennapi élet anyagi gondjaiba merült ember elveszített szeméi elől.

Azok az apostolok, akik a szeretet Istenének tanításait hirdették, nem találának ma követőkre; akik azonban a gyűlölködésről, visszavonásról, egymás megvetéséről és lenyüggözéséről beszélnek, meghallgatásra találhatnak.

Az önfeláldozás, az önzetlenség eltűnt a föld színéről. Nincs többé egyetemes emberi cél, csak osztályérdek és rideg számítás, amely bármely áron boldogulást keres.

Mi a jutalma annak, aki ma önfeláldozásról, önzetlenségről prédikál? Gunyakacaj. Mert nem hisz neki senki.

Hozzászoktunk ahhoz, hogy még az apostol is pénzért hirdeti az ideálokat s ára van a lelkesedésnek is.

A szegények és nyomorultak patrónusai, akik a martirok és apostolok köpönyegébe rejtőznek, nagyképű csalók, akik felhasználják a hiszékenységet s a nyomor filléreiből teremtenek maguknak jólétet. Az önzetlenségnek ma már nincsenek apostolai.

Az önzetlen lelkesedés tüze kialudt s egyre merészebben foglal el minden teret a lármás, ügyes, mindent lenyüggöző üzleti szellem, a pénzvágy.

Az ideálok a sárban hevernek; eszme nem lelkesíti már a százezreket; kenyérkérdés tölti be az emberek életét.

Lazul az erkölcs s forrongó eszmék válnak urrá a tömegek lelkében s ezeknek az eszméknek forrása a rombolás vágya.

Az egész világot nagy kérdések megol-

dása lázas munkában tartja, de ez a munka elsöpör mindent, ami kicsiny, gyarló és erőtlenséget.

Érezzük, hogy át kell alakulnia az erkölcsi rendnek; nemesebb, magasabb célokot kell kitűznie az emberiségnek. Érti a nép minden rétege, hogy az élet híján van a nemesebb tartalomnak; nincs nemesebb célja a létnek.

Az emberiség keresi a helyes utat, keresi a prófétákat, de tévesztett utakon bolyong, álpróféták után tódul.

Forrong a népek lelke s az izzó tűz, amely lángba borítja a társadalmat, lassanként terjed Magyarországon is. Felüti a fejét a szocializmus, elveszti erejét a szeretet s felbred az osztálygyűlölet.

A régi próféták békét hirdettek, szeretetet plántáltak a szívekbe s bizalmat esepertettek a lelkekbe. A mai kor prófétái, akiket a kenyérharc avatott vezetőkké, pusztulást hirdetnek, rombolásra vágyanak.

És a nép nem követi azokat, akik önmegtadadszóval, lemondásról szólnak; hanem mohón szívja magába a rombolás tanait, amelyek elfogják söpörni az egész társadalmi rendet s nem a régi ideálokat, hanem az anarchiát fogják szolgálni milliók és milliók.

önnék. Az első esetben nem lettem volna elég lelkiismeretes apa; ebben a második esetben azonban attól tartok, hogy kényes dilemma elé állítom. Kényszerítem arra, hogy valónak ismerjen be valamit, ami nagyon is becsületbevágó, vagy eltagadjon oly tény, melyről később ki fog sülni, hogy való.

Lajos (kényelmetlenül): Jól tette, papa, hogy szóba hozta . . .

Kendefi: A kétféle föltevéshez még egy harmadik is járul; tudniillik, hogy rágalom az egész! . . . Ebben a harmadik föltevésben nyujtom önnek át ezt a levélkét. (Levelet nyujt át.)

Lajos (közönyösen nyúl utána, de amint belepillant, elsápad, gyorsan átfutja a sorokat s félénken adja vissza a levelet.) Alávalóság!

Kendefi (örvendezve): Mindjárt tudtam! Tehát rágalom!

Lajos (akadozva): Azaz . . . hogy . . .

Kendefi (megdöbbenve): Mit? Tán valami mégis igaz belőle?

Lajos (lesütött szemmel): Annyi igaz, hogy a leány kedvesem volt. Fia született . . . bepörölt . . . Elitéltek havi 20 korona tartásdíjra. Fizetem még vagy tíz évig. Aztán vége.

Kendefi (fől s alá jár kínos izgalomban): Tehát mégis — igaz!

Lajos: A leány boszút akar állani rajtam. Gyűlölségből teszi. Ennyi az egész.

TÁRCA.

Modern házasság.

Írta: Molnár Gyula.

Kendefi: Üljön le, kedves Lajos.

Lajos: Köszönöm, papa.

Kendefi: Sőt, ha úgy tetszik, gyujtson rá. (Szivarral kínálja.)

Lajos (rágyujt): Mit kíván tőlem kedves papa?

Kendefi: Úgyszólván semmit. Igen tisztelt atyjával már mindent rendbe hoztunk. Nincs más hátra, mint megnyugtatni a lelkiismeretemet, hogy mielőtt vőmmé lenne, oly dolgokról beszélgetek önrel, amilyenekről aztán többé, remélem, nem lesz szükség beszélni.

Lajos: Értem, papa; rendelkezék velem.

Kendefi: Ebben a városrészen, amelyben lakunk, szeretik az intrikákat, kedvence foglalkozásunk, hogy pletykákat gyártunk. Különösen fölizgatja fantáziánkat egy-egy jelentősebb hymen-hír. El tudom képzelni, hogy mikor köztudomásúvá lett az ön és Szerén leányom eljegyzése, aznap valamennyi zsúr viharos akkordok közt folyt le. Elsőbben arról vitakoztak, hogy mennyi hozományt adok; másodszorban, hogy mennyit kap ön az igen tisztelt atyjától. Arra meg hiteles tanuk akadtak, hogy a leány csak szülői kény-

szer folytán megy nőül önhöz, mert egy szegény festőt szeret . . . Ön meg egy színésznőnek udvarol, akivel a házasság megkötése után akar tulajdonképpen barátságot főtartani. E körül egész rémtörténetek szövéődtek, melyek szokott körutakon végre anonym-levél alakjában hozzánk is eljutottak. Bizonyos vagyok benne, hogy ön is kapott ilyeneket . . .

Lajos (köhög): Hm . . . Lehet . . .

Kendefi: Egész halom levelet mutathatnék önnek, kedves Lajos, amelyek az ön biográfiájával foglalkoznak, a legzsengebb korától kezdve bezárólag a mai napig. Mert a tegnapi napról sem hiányzanak az adatok. De ne ijedjen meg. Eszem ágában sincs ilyen izetlenséggel untatni.

Lajos (föllélegezve): Nagyon kedves!

Kendefi: Ez onnan van, mert egy pillanatig sem kételkedtem abban, hogy ön ifjuságának minden előjogát kimerítette. Örvendek annak, hogy fenéig ürtette az úgynevezett „élvezetek poharát”; egészen jól van így. Most aztán nyugodtan szentelheti életét komolyabb feladatoknak.

Lajos: Én is így fogtam föl, papa.

Kendefi: És ha mégis ide kérttem önt, bizonyára sejti, hogy ennek különös oka van. Egy levél akadt a többi közt, amely szeget ütött a fejembe. Igazán nem tudom, mitévő legyek vele? El akartam dobni szó nélkül, de aztán mégis arra határoztam magam, hogy megmutatom

Pünkösöd ünnepe a szellemi megifjodást hirdeti. A megifjodásra, a szellemi újraszületésre nagy szüksége volna ennek a kornak, hogy az egyetemes emberi célok szolgálatában testvérekké tegye a gyűlölködő embereket.

Terheink.

Az embernek a háta is megborsózik azoktól a nagy számoktól, amelyek az állam költségvetésében az ország elé tárulnak.

Egy nemzedék életével ezelőtt még elképzelhetetlen volt, hogy Magyarország teherviselő képessége oly magasra legyen fokozható, mint amekkorára felesigázták a modern állam gyors tempóban szaporodó igényei.

Mióta emlegetjük már, hogy elérkeztünk a végső határhoz! Azért mégis évről-évre sok millióval több a közteher s nem roskadunk össze alatta. A gazdasági élet tejlődése új jövedelmi forrásokat teremt az állam részére, amely azonban immár tényleg a legszélső határig lekötö magának a polgárok anyagi erejét. Ebben az évben azonban nem billenik fel az államháztartás egyensúlya s a rengeteg millióból sok jut produktív befektetésekre és a nemzet anyagi erejének fokozására.

Az 1904. évi költségvetés úgy a kiadások, mint a bevételek tekintetében állami életünkben eddigelé a legnagyobb.

Míg ugyanis az 1903. évi költségvetésben 1080 millió korona volt a bevételi és kiadási főösszeg, most 1190 millió korona, tehát több mint 100 millió koronával növekedett az 1904. évi állami költségvetés. E nagy különbséget főleg a beruházások és a tisztviselők fizetésrendezése okozza.

A rendes kiadások 1,024,562.180 koronával vannak előirányozva, vagyis az 1903. évre törvényhozásilag megállapított 995,099.560 koronával szemben 28,682.620 korona emelkedést tüntetnek föl. A rendes kiadásoknak a tetemes többletéből 2 millió korona esik a királyi udvartartás költségeinek tervezett fölemelésére, 902.963 koronával emelkednek a közönségi rendes kiadások és kerek összegben 9,100.000 korona esik azokra a kiadásokra, melyek úgy a korábbi években, mint az utolsó költségvetés óta alkotott törvények végrehajtásával, illetve a jelenleg alkotmányos tárgyalás alatt álló törvényjavaslatokban tervezett rendelkezéseknek végrehajtásával merülnek föl.

A rendkívüli kiadások 79,195.579 koronával nagyobb összeggel vannak előirányozva, mint az

1903. évből, ezen tétel legnagyobb részben beruházásokra fordítatik, úgy, amint az a beruházásokról szóló, már legközelebb tárgyalás alá kerülő törvényjavaslatokban az 1904. évben végrehajtandó munkálatokra nézve föl van véve. A rendes bevételek 1,081,376.795 koronával, vagyis az 1905. évre törvényhozásilag megállapított 1,046,884.204 koronával szemben 34,492.591 koronával magasabb összegben irányoztatnak elő.

Összevonva a költségvetés eredményét, a következő mérleg áll elő:

1,190,084.621 korona kiadással 1,190,681.945 korona áll szemközt, vagyis 597.324 korona fölösleg jelentkezik, mely fölösleg 1,643.727 koronával kisebb az 1903. évi állami törvényhozás által 2,241.052 koronával megállapított fölösleghöz.

Meg kell még jegyezni, hogy az obstrukciós esztendő fölemésztette azt a 39 millió többletet, amelyet a zárószámadások szerint az 1902. évi rendes kezelés fölmutatott, azonkívül 51 millió koronát tesz ki az 1903. évi adóhátralék.

A pénztári készletek gyűjtése és összehalmozása miatt az ellenzék a multban igen sok szemrehányással illette a kormányt, az obstrukciós esztendő azonban fényesen igazolta a pénzügyminiszter politikáját, mely, ha nem lett volna ennyire előrelátó, komoly zavarokkal támadta volna meg az adó nem fizetés esztendejében az ország anyagi helyzetét.

Örvendetes jel, hogy habár 100 millió koronával emelkedik az 1904. évi kiadási előirányzat, az államháztartás egyensúlya mégis biztosítva van az 1904. évre. Azonban elértünk a határhoz. Államháztartásunk óriási módon megnövekedett és még folyton szaporodnak az állam ellen hangoztatott követelések és igények.

Ámbár az államháztartás egyensúlya az 1904. évre biztosítva is van és a betervezett költségvetés minden tekintetben szolid és reális, mégis legfőbb ideje annak, hogy gátat vessünk annak az áramlatnak, mely mindent az államtól követel. Igaza van teljesen Lukács pénzügyminiszternek, hogy takarékoskodnunk kell mindenütt, ahol nem az állam existenciájával összefüggő kulturális és gazdasági érdekek parancsolnak. A partikuláris igények lefokozandók, hogy a közneki mai és jövőbeli égető szükségletei fedezhetők legyenek a normális államháztartás keretében.

Az államháztartás egyensúlyának felbillenése nagy rázkódásoknak tenné ki az ország gazdasági és pénzügyi helyzetét.

A kormánynak, parlamentnek és társadalomnak is erősen össze kell fogni, hogy az államháztartásban a pénzügyi egyensúly fönmaradását biztosítsa.

Lejtő.

A magyar nép nem nagyon szereti a nyomtatott betűt. Falun alig lehet találni könyvet, ujságot — és ha találkozik egy-kettő, abban sincs köszönet. Könyvből elég a kalendárium, amely annál értékesebb, minél több benne a rémtörténet, Rinaldo Rinaldini históriája s a hétfejű sárkányokról és elrabolt királykisasszonyokról szóló mese. A babonát terjesztő csizók és istóriás könyvek még mindig a legkedvesebb olvasmányok, ha ugyan egyáltalában olvas a földművelő ember. Ahol pedig már a műveltség magasabb névóra emelkedik s az ujság is kelendő, ott bevonulnak a falvakba az izgató, bujtogató lapok, amelyek a fegyelmetlen elmébe világfelforgató álmokat esempésznek.

Hiába folyik a temérdek tinta, az okos tanácsok nem jutnak el a néphez. Hiába irnak böles dolgokat a nép jóakarói, hiába szórja a nép közé a kormány a magyar gazda kincsesházát, a szőlőművelés katekizmusát, az állattenyésztés szabályait, nem terjednek azok, mert az egy-két hatost sajnálja könyvre kiadni a paraszt ember. Sőt még az ingyenes kiadmányok sem terjednek, mert nincs aki terjessze.

A paraszt ember szemére azonban ne vessünk semmit, amikor az ur sem olvas, sőt határozottan megveti a nyomtatott betűt. Magyarországon a középosztály a könyvet s a sajtót szereti legkevésbé.

Hogyan, minő eszközökkel volna lehetséges a nép lelkéhez hozzáférközni, ha nem a nyomtatott betűvel.

De hiába írják a lap élére, hogy néplap, nem olvassa azt a falu népe, legfeljebb egy-két politikus, hangadó paraszt ember, a falu arisztokráciájának képviselője, akinek nagyzása és kapzsisága sokszor egész vidékeket demoralizál.

Megtörtént esetet hozok fel például. Egy jó módú községben a népesség nem csak hogy nem szaporodott, hanem tíz év alatt néhány lélekkel visszaesett. Kutatták az okot. Talán a kivándorlás? Abból a faluból nem ment Amerikába egy lélek sem; más községbe való áttelepülés sem történt. A gyermekhalandóság sem öltött nagyobb mérveket. De nem született annyi gyermek, mint előbb. Nem volt több egy családban egy gyermeknél. Öt-hat vagyonos gazda családját tizenöt éven belül csak akkor kereste meg a gölya, ha egy gyermek elhalt. A szegényebbek látva amazok gyarapodását, utánozták őket s azóta nincs ott egy családban sem egynél több gyermek. A demoralizáció kezdetét és utját egész pontosan meg lehetett állapítani. Egy gazda Somogyvármegyéből hozott asszonyt, olyan faluból, ahol már régóta csendes az utca s nem játszik a porták előtt gyereksereg. Módos volt az asszony és nagyon szerette a selyem ruhát. És néhány év alatt elrontotta az egész falut.

Kendefi (verejtékes homlokát törli): Ez nem egészen úgy van. Ebben nem osztom a véleményét. Mennyit kér az a leány?

Lajos: Igazán . . . nem tudom . . . sőt azt hiszem . . .

Kendefi: Hiszen az mindegy! Valószínű, hogy nem kéri az egész vagyonát. Aztán meg alkudni is lehet . . .

Lajos: A bíróság ítélte. Ez a része a dolognak rendben van.

Kendefi (küzd önmagával): Nem, nem! Ebben nem értünk egyet. Én egészen másként fogom föl. Az efféle malheureuse véletlen fiatal emberrel megeshetik, de minden esetre gondoskodni kell arról, hogy a leány békén legyen. Ha az ilyen ügy felszínre jut, az rendszert bajt okoz. És nekem úgy rémlik, hogy ön nem járt el korrektil. Sőt attól tartok, hogy . . .

Lajos (leverten): Megmondom, kedves papa, az igazat!

Kendefi (földerülten): Ah, az igazat . . .

Lajos: Többet, mint amennyit ily körülmények közt szoktak . . .

Kendefi: És . . .

Lajos: Visszautasította. Nagyon gögös, nagyon dacos. Tele van a feje regényes gondolatokkal.

Kendefi: Akkor nem értem.

Lajos: Nevelőnő! Azt hiszi, hogy boszút kell

neki állania rajtam; azt hiszi, hogy meggátolja a házasságomat; s ha sikerül, tán kényszerből el fogom venni.

Kendefi: Hm, hm! Már most mit tegyünk? Én nem vagyok vaskalapos . . . Én ellensége vagyok az ódi copfnak. Önből derék, jó férj válhatik. Ez s amaz nem tartozik egymásra. Talán egyetlen vőlegény sincs a kerek földön, aki tisztában állana a menyasszonya előtt! Nem mondom, hogy valamennyiről ilyen leveleket kéne vagy lehetne írni . . . Ez pusztán véletlen. . . Bizonyos csak az, hogy mindegyik ki volt téve efféle veszélynek! Erkölsőbbé nem teszi az, hogy a véletlen kezére járt . . .

Lajos: Jól mondja, kedves papa! Dobja azt a levelet a többivel együtt a levélkosárba s ne beszéljünk többé róla!

Kendefi (fejét vakarva): Ah, nem, Lajos . . . ezt nem tehetem! Érzem, hogy ez így nem megy. Itt valamit tenni kell! . . . De mit? Mit?

Lajos (elmerül gondolataiba): Igazán nem tudom. Halvány sejtelmem sincs! . . .

Kendefi: Mindjárt . . . mindjárt . . . Világos előttem, hogy Szerén utoljára is meg fogja tudni. Ezek a nevelőnők nagyon furfangosak. Fülébe fog jutni! Lehet, hogy előbb, de az sem lehetetlen, hogy csak azután . . . És nem tudhatjuk, vajjon Szerén hogy gondolkozik az efféléről? . . .

Lajos (lesujtva): Ez igaz!

Kendefi: Ez a leány zárdában töltött nyolc évet. Ott pedig nagyon sajtászerű életgazságokat prédikálnak. Semmiért se állok jót. Szerén ábrándos teremtés. És én félek . . . Lajos, Lajos! ebből baj származhatik. Tanácsoljon mit tegyünk!?

Lajos (elszántan): Tudja mit, papa?

Kendefi (várakozásteljesen): Nos?

Lajos: Hivassa ide Szerént. Adja oda neki ezt a levelet. Mondja meg, hogy némely részben való. Talán itt maradhatok én is . . . Ha azután Szerén elfordul tőlem . . . akkor . . . nos — akkor —

Kendefi: Látja, ebben van valami. Ez a kötelességem. Csak hogy nem olyan könnyű. Ha Szerén fölbontja az eljegyzést . . . Hiszen már az egész világ gratulált . . . Berlinből, Hamburgból, Chicagóból, sőt még Buenos-Ayresből is jött telegramm . . . Ez igen kellemetlen dolog! . . . Nem is szólva az igen tisztelt atyjával már félszázad óta fennálló üzleti összeköttetésről . . .

Lajos: És az egész jövőmről!

Kendefi (hirtelen elhatározással): Meg kell lenni! (Csenget.) Nem marad más hátra. (Szolga jő.) Kérem Szerén kisasszonyt. Mondja, hogy a dolog sürgős. (Szolga el.) Szerén ebből sejtene fogja, hogy komoly ügyről van szó. (Néhány perenyi kínos pauza. Kendefi még mindig le-föl

S ez ellen a nemzetirtó baj ellen lemondhatunk a küzdelemről, mert leküzdésére, a nép hajlamaihoz, lelkéhez való férközésre nincsenek alkalmas fegyvereink.

Felállítottunk egy morális rendszert s ebből — legalább szóban és írásban — nem engedünk. Morális elvekkel, privilegizált jogokkal sáncoljuk körül a családot és kikötjük, hogy a nép szaporodásának csak a családon belül van jogosultsága; aki azon a körön kívül születik, annak sokkal kevesebb a joga s a társadalom e jogok fejében is ráüti a szegény bélyegét az anyára s a nem törvényes szülöttre egyaránt.

A családot, amelynek fundamentuma az ezredéves morál és tradíció talajába van lerakva, megostromolni ostobaság volna. Ennek a várnak falával egy egész jogrendszer és erkölcsi alap omlanék össze. De az állami és nemzeti érdekek már sokszor követeltek engedményeket a morál rovására is; a történelem tanúsága szerint a közvélemény ezek felett sokszor napirendre tért s érvényesült a salus reipublicae. Akkora engedményt, hogy azokat, akik az erkölcs megsértésében nem bűnösök, a törvény s a közfelfogás ne sújtsa, feltétlenül kell tennünk.

A népszaporodásban a leghatalmasabb politikai, nemzetiségi és közgazdasági érdek, sőt a civilizáció érdeke rejlik s ahol ezeket az érdekeket kellőleg ápolni nem lehet, ott megterem a bomlás magva.

A nyugoti nagy nemzetek között Franciaország nyújt erre szomorú példát, ahol a nép fogy és degenerálódik.

A francia sajtó elég nagy és hatalmas arra, hogy a közvéleményt irányítsa s akciójának már van is hatása. A sok gyermekkel megáldott szülők részére, a sajtó erélyes és kitartó akciója folytán, a törvényhozás kedvezményeket állapított meg; a szegény családok gyermekeinek felnevelése, kiképzése és elhelyezése körül az állam és a társadalom nagyszabású törvényes és humanitárius intézkedéseket tettek; a törvénytelen és elzüllesztésnek indult gyermekek valósággal az állam és társadalom gyermekei.

Kétségtelen, hogy mindez sikereket mutat fel, amelyek annál nagyobbak lesznek, minél inkább gyökeret ver a közvéleményben, hogy a népszaporodás előmozdítása hazafiás dolog.

A kérdést végleg megoldani azonban a franciák sem tudták, mert a népszaporodásnak legnagyobb akadálya a házasságkötés és családalapítás nehézségeiben rejlik.

Egyfelől az anyagiak, a vagyoni jólét hiánya, másfelől az állam nagy igényei képezik a legnagyobb akadályokat.

Hogy csak mást ne említsünk, példa erre a katonatisztek házasságra lépésének megnehezítése. Franciaországban a kauciót már eltörölték s a női tiszték részére kedvezményeket állapítottak meg. De igyekeznek emellett a nép alsó rétegei-

jár s szürkés szakállát simogatja. Lajos idegesen pedri kis szőke bajuszát. Mindketten váltig az ajtót nézegetik, melyen nemsokára Szerén fog belépni. Csakugyan jön; nagyon jókedvű, nagyon rózsás, nagyon szép. A zongora mellől kelt föl, ahol operettáriákat játszott. Halkan most is dudol egyet.)

Szerén (körültekint, megpillantja Lajost, elpirul): Papa, te hívtál?

Kendefi (ügyetlenül akadozva): Hívtalak... Valami ostobaság miatt!... nézd csak... (Átadja a levelet.)

Szerén (hirtelen komolyra váló arccal veszi át a levelet s átfutja. A szívébe nyilal amit olvas, szinte elakad a lélegzete s csak annyit tud mondani): Óh, papa! (Visszaadja a levelet s Lajost mekleli. Annak kétségbeesett ábrázata eleget mond. Szerén mindent átért s mindent tud.) Istenem, papa... Lajos előtt! (Könnyek tolnak szemébe, de hirtelen letörli s Lajos elé fordul, ünnepélyes pose-zal.) Én megtiltom magának, hogy erről a dologról valaha is szóljon. Érti? Semmi közöm a maga affairjeihez... és esőppet se vagyok azokra kíváncsi! (Atyja felé fordul egy martyr lemondásával.) Kérlek, papa, ne szólj erről a mamának... Jöjjön, Lajos!

nek, pl. a gyári munkásoknak házasságkötését is megkönnyíteni.

A franciák a népszaporodás előmozdítása érdekében a legnagyobb áldozatokra hajlandók s még tulhajtásuktól sem tartózkodnak. A házassági akadályokat kevesbítették, az elvált s az új házasságok kötését megkönnyítették. Ezt a tulhajtott szabadelvűséget hozzánk átlántálni nem lehet; nem is kívánjuk. De hogy valamit tenni kell, az bizonyos.

Elkeseredéssel járom be azokat a falvakat, amelyekben a nép fogy, gyermek nem születik. És a baj terjed, mindegyre terjed.

Tudom, hogy már unott a téma; tudom, hogy hiába beszélünk s a legbőleesebb ember volt az az angol tudós, aki megjósolta, hogy hol fog kezdődni a degeneráció s hogyan züllenek el a népek, nemzetek, országok.

A városok bajai.

Magyarország városainak polgármesterei a múlt héten értekezletet tartottak Budapesten. Az értekezlet célja a rendezett tanácsú városok szövetségének létesítése.

Ez a mozgalom bennünket nem csak azért érdekel, mert városaink nagyobb fellendülését óhajtjuk és reméljük, hanem azért is, mert Zalaegerszegről indult ki az országos jelentőségűvé vált szervezkedés. Várhidy Lajos polgármester indítványozta a képviselőtestület közgyűlésén, hogy az országos szövetség létesítése céljából írjon át a rendezett tanácsú városokhoz; Zalaegerszeg város képviselőtestülete pedig szívesen fogadta a kezdeményezést, amelynek eredménye egyelőre a polgármesterek budapesti tanácskozása s a miniszterelnök elismerése és buzdítása volt.

A szövetség célját és az értekezlet eredményeit olvasóink bizonyosan ismerik a fővárosi lapokból; arról tehát ezen a helyen külön referálni felesleges volna. Csak néhány érdekességet, a napi sajtó által talán nem eléggé méltányolt momentumra akarunk utalni.

Az értekezleten jelen volt polgármesterek egy-értelműen vallották azt, hogy a városok reformjának első sorban az anyagi helyzet javítására kell irányulnia s a második legfontosabb cél az, hogy a városok a vármegye nyomasztó gyámkodása alól felszabadíttassanak. A többi ugyszólván már mellékes kérdés.

Magyarország összes városainak tehát ugyanazonosak a bajai és panaszai; ami legjobb bizonyítéka annak, hogy nem az egyes városok és vármegyék különleges viszonyaiban, vagy a vezetők könnyelműségében, esetleg személyekben kell keresni a bajok okait, hanem azok az egész országban érezhető gazdasági és kulturális viszonyokban s különösen a rendszerben gyökereznek. Brassóban, Szentesen és Zalaegerszegen ugyanazonosak a viszonyok. Ez nem lehet a véletlen következménye.

Az újabb idők óriási terheket róttak a városokra mindenütt, amelyeknek legnagyobb része a városokat illetéktelenül nyomja. És a kormányzati rendszer nemcsak tétlenül nézte a terhek szaporodását, hanem azokat még szaporítani törekedett. Utalunk e tekintetben városok és a kormány között kötött különféle szerződésekre, amelyekben a városok a közoktatásügy, katonaság, állattenyésztés stb., javára folyton újabb kötelezettségeket vállaltak. Ha egy város jogos kulturális igényeit akarta kielégíteni, ha új iskolát, katonaságot, bíróságot, szőlőtelepet szóval bármiféle állami intézményt akart szerezni, annak érdekében tetemes áldozatokat kellett hoznia évi hozzájárulás alakjában, vagy legalább új épületekről való gondoskodás árán. Ingyen nem kapott semmit; úgy kellett megvásárolni mindent.

Az állam feladatát képező oktatási, közegészségügyi, jogszolgáltatási, adóbehajtási, utfenntartási, katonabeszállásos és százféle egyéb terhek orozslánrészét a városok kénytelenek viselni s e terhek sulya alatt nyögnek a vidéki városok. Ezeken a terheken könnyíteni kell, mert elérkeztünk a teherviselési képesség végső határáig.

Amiből a városoknak egy kis jövödelmük lehetett volna, azokra a forrásokra rátette a kezét a mindenható állam. Nem marad más hátra, mint a pótdátot emelni, esigázni, ami pedig nagyon kétélű fegyver, mert a városokat egy ideig emelheti, előbbre viheti, de ha a polgárság megélhetési viszonyait annyira megnehe-

zíti, hogy a teher a gazdasági szervezetet kezdi sorvasztani, visszaesés lesz a vége.

A polgármesterek kivétel nélkül ugyanazonos okokra visszavezethető anyagi bajokról számoltak be s mindnyájan a városok jövödelmi forrásainak szaporítását kérték.

Néhány éve már annak, hogy a fogyasztási adókat, vagy azoknak legalább egy részét a városoknak ígérgetik. Nem tudjuk, de azt hisszük, hogy erről a kérdésről is esett szó az országos értekezleten. Szerencsés gondolatnak tartjuk a városok ez uton való elsegítését. A szubvenzionálás nem jó gondolat, mert a segély nem képezhet emelkedő jövödelmet, míg a fogyasztási adók folyton emelkedő bevételt biztosítanak a városoknak.

Hogy ez a gondolat a kormányznál nem idegen, bizonyítja a miniszterelnöknek a polgármesterek előtt mondott beszéde, amelyben jelezte, hogy a városok anyagi helyzetének javításával foglalkozik s tudja, hogy azoknak a feladatoknak a megvalósításához, amelyeket a nemzet a városoktól vár, új jövödelmi forrásokra van szükség.

Fontos mozzanat a mozgalomban az is, hogy a kormány a városok szövetségének jogosultságát elismerte. A városok akkora szolgálatokat tesznek az ország gazdasági és kulturális haladásának, hogy a jogos igények kielégítésére irányuló törekvést méltányolni és elismerni feltétlenül kell. Százegreket számláló városi polgárság érdekeit s nagy nemzeti ügyet képvisel a városok szövetsége; azt tehát nem lehet olyan szempontból elbírálni, mint a fizetés emelésére s egyes osztályok anyagi előnyeinek előmozdítására irányuló kongressusokat.

Nem új eszme az sem, hogy a városok önkormányzati jogát ki kell terjeszteni. Az országos mozgalom egyik sarkpontja új városi törvény sürgetése, amely szabadabb mozgást biztosítson a rendezett tanácsú városoknak. Érdekes, hogy az összes városok érzik a gyámkodás nyomasztó voltát, amely inkább a hivatalos formák keresésében, mint érdemleges felügyeletben nyilvánul ugyan, de hátrányos azért, mert a közérdek minden követelményének megvalósítását nehezkessé teszi. Más szervezetet kell adni a városoknak, amelyek lényegileg alig bírnak szélesebb körű önkormányzati joggal, mint a kisközségek.

Hosszú esztendőök óta húzódik a városi törvény ügye s nem tudnak vele dűlőre jutni. A rendezett tanácsú városok névleges autonómiaja tarthatatlan helyzetet teremtett. Nem autonómia ez, hanem ketrec, melyben a foglyul ejtett rab szabadon tehet két lépést előre és két lépést hátra, de ezt is ellenőrzi a vármegye. A rendezett tanácsú városok nem csak megértek már arra, hogy a vármegye gondoskodása alól emancipáltassanak, de fejlődésüknek egyenesen hátrányára van az, hogy minden dolgukba beleavatkozhatik, minden határozatukat megsemmisítheti a közvetlen felettes hatóság, amely sokszor rivális is. A városi polgárság rendelkezik annyi intelligenciával és ítélő képességgel, hogy a saját sorsa felett a törvény korlátai között különös ellenőrzés nélkül határozhasson.

A méltatlan alárendeltségből ki kell szabadítani a városokat. Autonómiát sürgetnek a r. t. városok, hogy sorsukról éppen olyan joggal és hatáskörrel intézkedhessenek, mint a szabad királyi városok. Amíg ezt az autonómiát meg nem adják, szó sem lehet a vidéki városok fejlesztéséről. Azt hangoztatják, hogy maga a vármegye s különösen ennek szelleme ósdi intézmény s mégis ennek rendelik alá a modern élet ifju és lüktető szervét, a várost. Hát ebben a politikában nincs ésszerűség.

Azt hisszük, hogy a városok szövetségének sikerülni fog a kor követelményeinek megfelelő városi törvényt kieszközölni s az anyagi helyzetet is lendíteni. A miniszterelnök kijelentette, hogy a gyakorlati élet követelményeit ismerő férfiak kritikáját ki fogja kérni s a polgármesterek a kritika jogát bizonyosan nem gyakorolják a városok kárára.

Karcolatok.

(A mi nyaralásunk). Zalaegerszegen nem sok olyan boldog halandó lakik, aki megengedhetné magának az üdülő és nyaralóhelyek drága mulatóságait. A többség tehát itthon nyaral és nem csak hogy bölcsen beletörődik a sorsába, hanem

ország világ ellen azt vitatja, hogy innét nyaralóhelyekre menni a legtisztább pénzkidobás, mikor Zalaegerszeg bőven rendelkezik a nyaralóhelyek összes tulajdonságaival.

Először is pompás levegője van, tehát klimatikus gyógyhely s azok, akiknek tüdejét a nedves tengerparti levegő megtámadta, itt kifogástalan pordús atmoszférát élvezhetnek. Igaz, hogy a két városi lajt néha napján elköveti azt a könnyelműséget, hogy a port egy két órára a földhöz tapasztja, de ezt csak a legfőbb utvonalonon s a notabilitások utcáiban eszeleksi; a város többi részében zabolátlanul száguldozhat a szűztiszta por.

A levegő tisztántartásáról a hatóság jó előre gondoskodik, kiadván rendeletben, hogy a szennyvizeket az udvarokban felgyűlni ne engedjék. Aki azonban azt az utcára öntözi, azt szigorúan megbüntetik.

Ami a fürdőzést illeti, hús hajjait hivogatólag kínálja a Zala folyó, amely a város és Kaszaháza határán — áll. Ha az ég esatornáit néhány hétre elapadnak, a folyó, a közönség iránti tekintetből, megáll s az uszoda medrében sokáig tartogatja sekély vizét. Csodálatos, hogy a mi fürdők még mindig nem világhírű. Hatása csodálatos, amiről Schenk, a híres bécsi professor tudna regélni, aki Kaszaházán való nyaralása idejében gondolta ki híres teóriáját. A ki a zalai fürdőt szorgalmasan használja, annak folyton a Schenk teorián jár az esze és a lehető legrosszabb sört is megtudja inni, amiről bizonyosságot tehetnek azok, akik szomjuhozni szoktak.

Az uszoda gyógyhatását valószínűleg az idézi elő, hogy a közvágóhid feljebb van a fürdőháznál s hogy a jótékony iszapot nem engedik a mederből kikotorni.

Ami a sétahelyeket és kirándulásokat illeti, bőven rendelkezünk velük. Szép dombjaink vannak, de azokra fel sem érdemes mászni, annyi gyönyörűséget nyújt a rét, a virányos Zala part, amelynek minden bokra fürdő kabin s minden kanyarulatnál új kedves látványt tár a sétálók elé.

Az élet egy krajeárral sem drágább mint Balatonfüreden, vagy Osztenében.

Merő bolondság nyaralóhelyekre járni, mikor ennyi kényelmet élvezhet az ember idehaza.

* * *

(Wewreshegyi ur báró lesz.) Furesa, hogy az emberek csak addig szabadelvűek, míg a liberális felfogásra és elvekre maguknak van szükségük. Mihelyt odáig értek, hogy szabadelvűség nélkül is valakik, minden áron ki akarnak emelkedni a tömeg közül, amelynek kebelében olyan jó volt valaha az egyenlőséget élvezni.

Az öreg Seiffensteiner beszéli, hogy a Schwarz gyerek talált egy rongyos bugyellárist, amelyben öt forint volt. Szaladt vele a városházára s visszajuttatta a tulajdonosnak. És az emberek azt mondták: milyen becsületes fiú ez a Schwarz gyerek. Az apa szintén meg volt elégedve a gyerekekkel. Vállára veregetett, megdicsérte, de a jövőre nézve azt a tanácsot adta neki, hogy ha olyan bugyellárist talál, amely 30 darab ezerest rejt magában, avval ne szaladjon a városházára, mert akinek 30000 forintja van, annak már felesleges a becsület.

Hát igen! Amíg valaki csak Wewreshegyi ur, addig jól esik, ha liberális gondolkodásu hazafiak tartják; ha azonban már báró lehet, minek neki az elv?

Wewreshegyi ur báróságra vágyik és meg is kapja, mert nagyok az érdemei. Jó gazda volt, nem pazarolt s a magyar földet jól művelte. Ilyen elmaradt országban ezért titulus és rendjel jár annak, aki ezekre az aprólékokra vágyik. Más országokban nem osztogatják olyan könnyen a titulusokat, de nem is vágyik rá annyi ember, mint nálunk. Az új nemesség nem sokat ér — kutyabőrön; az új kor nemesi diplomáját nem kutyabőrre írják s az érdemek elismerése a keblekre kirakatba téve nem sok értékkel bír.

És mit ér a dicsőség Wewreshegyi urnak, ha a zsebkezdőjébe hét águ koronát varrat s Tollyás méltóságos urnak szólítja? Semmit. Az okos emberek megmosolyogják hiúságát s akad még olyan is, aki megkérdezi, miért kapta a nagy titulust.

El ne szólja magát s meg ne mondja: menyibe került a dicsőség.

Hivatalos-rovat.

Közhirre teszem, hogy az esküdtek 1905. évre szóló alaprajstromának helyes elkészítése végett a város területén lakó minden lakos, aki magyar állampolgár, a folyó évben legalább 26-ik életévét betölti, a magyar nyelvet érti, magyarul írni és olvasni tud s évenként legalább 20 K egyenes állami adó fizet, amennyiben pedig ideiglenes adómentességet élvez, a most jelzett adóösszegnek megfelelő értékű vagyonnal bír, vagy az adózás minőségére és mérvére való tekintet nélkül köztisztviselő, lelkész, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, továbbá okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdász, gyógyszerész, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, a ki a felsőbb művészeti, vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte s végre a ki a középiskolai záróvizsgát letette, — folyó évi május 24—31-ig közötti idő bármely napján a hivatalos órák alatt Németh Elek v. főjegyző hivatalos helyiségében az alaprajstromba történendő felvétel céljából az összejáró bizottság előtt személyesen avagy meghatalmazott által is jelentkezhetik.

Zalaegerszegen, 1904. május 19-én.

Várhidy Lajos
polgármester.

Hírek.

Szentszéki ülnök. A szombathelyi egyházmegye püspöke Miholics Ferenc inezédi plebánost 50 éves áldozári jubileuma alkalmából szentszéki ülnökké nevezte ki.

Bírói kinevezés. Ő felsége a király dr. Segesdy Ferenc balatonfüredi járásbíró a VII. fizetési osztályba sorozott járásbíróvá nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Molnár Antalt, a balatonfüredi felső állami népiskolához szolgálateltelre rendelt állami elemi, okleveles polgári iskolai tanítót a X-ik fizetési osztályba állami polgári iskolai rendes tanítónak kinevezte és szolgálateltelre a balatonfüredi »Erzsébet« szerzetesházhoz rendelte és az igazgatót teendőikkel megbizta.

Bíróválasztás Csáktornyan. A lemondás következtében megüresedett bírói állást Kolbensehlag Béla járási főszolgabíró elnöklése mellett f. hó 14-én töltötték be. Az elnökölő főbíró által kijelölt három férfi közül a választó közönség Nuzsy Mátyást választotta meg egyhangulag.

Csendes jubileum. A szerény, jólelkű emberek szokásaként csendesesen ünnepelte meg Kun Vilmos, a zalaegerszegi főgimnázium hittanára lelkészkedésének huszadik évfordulóját. Szűk baráti körben emlékezett vissza arra a két évtizedre, amelyet mint igazi jó pap, az Ur szolgálatában, gyermekek nevelésében töltött el. Barátaival szíves jókívánatokkal árasztották el a derék papot, akit szeretnek jó szívéért, tisztelnek nemes idealizmusáért, jótékonyágáért. A csendes jubileumban nem volt sem reklám, sem zajos tüntetés, hanem a baráti érzelmek őszinte melegségével kívánták a jubilansnak hosszú életet. Ad multos annos.

Beiktatási ünnepély. A tapolezai izr. hitközség 15-én iktatta be hivatalába Dr. Schönwald Károly rabbit, akit érkezésekor a vasuti állomáson a hitközség elöljárósága és a vidéki küldöttségek fogadtak. A hivatalos beiktatás d. u. 4 órakor volt. Az imaház udvara zsufolásig megtelt az ünnepélyen részt vevő közönséggel. Az új rabbi lakását gondos kezek virágokkal díszítették fel. A templom bejárója előtt Dr. Fischer Gyula hitközségi elnök üdvözölte a hitközség új papját, a ki a szíves fogadtatást megköszönve a templomba lépett s gyönyörű beszédet mondott, amelyben fogadalmat tett, hogy mindig a vallásosság és erény utjain igyekszik megtartani azokat, akik gondjaira bizattak. Az isteni tisztelet után küldöttségek üdvözölték a rabbit, este pedig társasvacsera volt a tiszteletére.

Gyászünnepély. A helybeli kereskedő ifjak önképző köre Jókai Már koszorus költőnk gyászos elhunytá alkalmából mult vasárnap délután, előkelő közönség részvétele mellett, gyászünnepélyt rendezett. Ezen alkalommal Sipos Ernő és Schvarecz Jenő szavaltak, Kardos Jenő jogszigorló pedig költői szárnyalású szép beszédben méltatta a magyar mesemondás nagy mesterének

földi pályafutását. A zárót Eisner József tartotta. Az ünnepélyt rendezők a gyászba borult özvegyhez a következő sürgönyt menesztették: „Méltóságos Asszonyom! A zalaegerszegi kereskedő ifjak önképző egylete boldogult férje Jókai Mórnak a magyar regényírás legnagyobb mesterének, gyászos elhunytá alkalmából gyász ünnepélyt tart. Fogadja ez alkalomból Méltóságod részvétünk kifejezését. Adjon a Mindenható Méltóságodnak vigaszt a megmérhetetlen csapás elviselésére. Hódoló tisztelettel a zalaegerzszegi kereskedő ifjak önképző egyesülete.”

Kántortanító választás. A szécsiszigeti kántortanítói állásra Szőnyi Imre kiszigeti kántortanítót választották meg egyhangulag

Muraközi kérdés. Amíg Zalavármegye hazafias szeretettel foglalkozik a muraközi kérdéssel s mozgalmat indít a Muraköz egyházi visszaesetlása iránt, addig Horvátországból mindenféle eszközzel izgatják a mi csendes horvátjainkat. Varasdon, a Muraköz tőszomszédságában egy horvát lapot alapítottak, amely a Magyarországtól való teljes elszakadás és független Horvát királyság érdekében izgat s az új Horvátország határait természetesen Montenegroig és a Muráig szeretné kiterjeszteni, tehát a Muraközt is okkupálni szeretné. És ez a magyarfaló, tüzet okádó ujság, amelyet egy varasdi ügyvéd szerkeszt, be akar férközni a Muraközbe, ahol akad is néhány hazaáruló, aki terjeszti a történelmi hazugságotól hemzsegó papirost. Szerenese, hogy otthon Varasdon sem örvend valami nagy tekintélynek, Muraközben pedig éberem örködik az az intelligencia, amelynek magyarsága a határ legerősebb védő bástyája. Hogy mennyire igaz a Zalavármegyének akkor, amidőn a Muraköz egyházi visszaesetlését sürgeti, bebizonyítja a magyarfaló horvát sajtó, amely arra hivatkozik, hogy nem kell félni a magyarok óhajtsáinak teljességétől, mert vannak a Muraközben a horvát eszméknek bajnokai, akik megvédelmezik a horvát érdekeket. Hát kik azok a bajnokok? Mondja meg nekünk is a varasdi ujság, hadd nézzünk a szemükbe.

Keszthely város képviselőtestülete Nagy István városbíró elnöklésével tartott ülésén elnöklő városbíró kegyelettel emlékezett meg a nagy vesztéséről, mely az országot koszorus költőjének, Jókai Mórnak elhalálózásával érte s indítványra a nagy költő emlékét jegyzőkönyvileg örökítették meg. — A vásártéren a hidmérleg és a járlatlevél-átírás céljaira létesítendő épület építését Berényi Béla vállalkozónak adták ki. — A ló- és szarvasmarha vásártér befogadására szolgáló térség szüknek bizonyulván, az urodalomtól a vásártér mellett levő területtől hat holdat bérelnek, egyelőre három évre. — A vízszíne szabályozása tárgyában junius hóban Balatonfüreden tartandó értekezletre Nagy István városbíró és Schadt János gazdasági tanintézeti tanárt küldték ki azzal az utasítással, hogy pontos méretekkel állapítsák meg a Balaton vízszíne az a magassága, mely a keszthelyi fürdő érdekének megfelel és ez irányban foglaljanak állást az értekezleten.

Gyászír. Pírity Lajosné szül. Vörös Gizella urnó 23 éves korában elhunyt Zalaegerszegen e hó 18-án. A korán elhunyt fiatal asszony egy évvel ezelőtt ment férjhez Pírity Lajos ipolysági pénzügyi irodatiszthez. Betegségben itthon keresett enyhülést s rokonai köréből ragadta el a halál.

Szünidel tanfolyam elemi iskolai tanítók részére. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a folyó évi szünidőre Budapest, Baján, Pápan, Modorban, Déván és Máramaroszigeten tanítók számára, Kolozsvárott és Szabadkán pedig tanítónők részére továbbképző tanfolyamot léptet életbe. Mindegyik tanfolyamra 50 hallgatót vesznek fel, akik közül 30 ingyenes ellátás (lakás és étkezés) kedvezményében részesül, a többi 20 pedig ugyanezen az intézetben 20 korona kedvezményes díj fejében nyerhet a tanfolyam egész időtartamára lakást és ételmezést. Az uti költség (másod osztályu vasuti jegy ára vagy a kész fuvarköltés) valamennyi felvett tanfolyamhallgatónak meg fog térítettetni. A felvétel iránt folyamodhatnak bármily jellegű iskolánál működő tanítók és tanítónők, akik bélyeg nélküli kérvényeiket f. évi junius hó 5-ig az illetékes kir. tanfelügyelőnél nyújthatják be. Más uton benyújtott kérvényeket nem vesznek figyelembe. A tanfolyam az „Egyetemes tanítógyűlés“-re való tekintettel július hó 11-én veszi kezdetét és három heti időre fog terjedni. Akik részt vesznek a tan-

folyanon, azok annak befejeztével igazolványt nyerne.

Cselédjutalmazás. Csertán Károlyné urnó söjtöri birtokán szolgáló cselédség e hó 1-én ünnepet ült, jószívú urnójével együtt. Farkas István majorgazda 35 hosszú esztendő óta hűségesen és becsületesen szolgálja a Sümeghy családot s hűséges szolgálatainak jutalmazásul a földművelési miniszter 100 K jutalommal és diszoklevéllel tüntette ki s a gazda kitüntetését az urnó s ennek jóvoltából és bőkezűségéből az összes cselédek megünnepelték. A falu népe és a cselédség mise után a templom előtt gyűlt össze, ahol Thassy Lajos járási főszolgabíró szép szavakban magyarázta meg az ünnepély jelentőségét; majd Pajthy Elek plébánost kérte fel, hogy a főispán úr megbízásából Farkas Istvánnak a jutalomdíját és diszoklevelet adja át. Feszült figyelemmel hallgatta a sokaság a tanulságos s eszmékben gazdag beszédet, melyben a szónok a feljebb- és alattvaló, a szülő- és gyermek, és a gazda- és szolga illetve cseléd közötti viszonyról beszélt. Egyetértésre, kölcsönös becsülésre és a kötelességek mindenkor hű teljesítésére hívja fel mindazokat, a kik bárminő szolgálati viszonyban állnak, rámutatva arra, hogy mindenki csak így nyerheti el úgy mennyeit, mint földi megérdemelt jutalmát, a nemzet csak úgy érheti el ismét rég elvesztett boldogságát, ha ki ki hiven megteszi kötelességét! A jutalomdíj és diszoklevél átadása után maga az ünnepelt Farkas István könnyes szemekkel egyszerű, de igen szívrható és értelmes szavakkal köszönte meg a magas kitüntetés-, jóakaróinak és barátjainak az ünnepélyen való szíves megjelenését és végre felhívja cseléd társait, hogy továbbra is mindenkor hűséggel szolgálják szeretett kenyéradójukat és az egész uri családra az Isten áldását kívánja. Befejezésül Csertán Károly ur emelt szót, alkalmoszerűen arra figyelmeztetvén a szülőket, hogy gyermekeiket, felnőttebb fiaikat és leányaikat az Isten és a vallás szeretetére úgy neveljék, hogy azok az Isten létezését ne csak a templom falain belül, hanem bárhol a szabad ég alatt is elismerve, őt teljes szeretettel tiszteljék és imádják! E szavak mély benyomást keltenek és felszólaló alispánt az összes jelenlevők lelkesen megélték, mire a nép mély tanulságok hatása alatt eloszlott. Délben fényes ebéd volt Csertán Károlyné urnó vendégszerető asztalánál, melyen az illusztris vendégsereg kitűnő hangulatban az esti órákig együtt maradt. Ez alatt pedig fenn a majorban a nagyszámú cselédség és egyéb ünnepelők urnójuk kegyességéből bőséges ellátásban részesültek és hangos cigányzene, tánc és víg mulatozás közben az egész szeretett nagyuri családnak látható öröme tette maguknak felejthetlenné e ritka szép ünnepnapot. És valóban: ha minden magyar gazda ily szeretettel öleli magához cselédjét, és minden cseléd ily rajongó ragaszkodást táplál szívében kenyéradó gazdája iránt, mint a hogy ezt a söjtöri gazdaságában tapasztalhatjuk, akkor nem kell félnünk a népármítók igazgatásaitól.

Jégeső. E hó 19-én ránc csapott az Isten haragja. Délután öt és hat óra között észak felől sűrű felhő közeledett felénk. Messziről tompa morajlás hallatszott, amit a nép jégeső biztos előjelének tekint. A felhő peremei úgy néztek ki, mint a hóval borított hegyormok, uszályukban pedig sötétebb színek váltakoztak. Délnyugaton megoszlott a felhőréteg s a szél egy részét elkergette Göcsej, a másikat Balaton felé, ahol leontották a földre az ismeretlen magasságokban született jeget. Szeszélyes ugrásokban csapott le a vihar a vármegye különböző vidékein. Jeget jelentettek Sümegről, Túrjéről, Tófej és Csömödér községekből. A legerősebb volt a vihar Balatonedericsen, Zalaszántón; nagy károkat tett Szigligeten, Nemesbükön, Nemesvitan, Cserszegtomajon. Vonyarczvashegy, Gyenesdiás, Zsid, Vállus községek határát szintén megverte a jég. Badacsonyan kevés kárt tett. Több helyen a gabonát le kell kaszálni. Balatonederics község határának egy részét teljesen tönkre tette a vihar. Balatonszentgyörgy szintén nagy károkat szenvedett. A vihar szerdán 6 és 7 óra között tört ki. Ahol esővel kezdődött, ott aránylag kevesebb kárt okozott; néhol azonban eső nélkül dió nagyságú jég zuhogott alá 1—2 percig és lepocsékolta minden terményt. Cserszegtomajon egy percig esett a jég, feljebb már gyengült vihar ereje. A jég oly szeszélyes uton haladt, hogy egy-egy községet, sőt gabonátlákat és domboldalakat átugrott,

körül pedig óriási károkat tett. Miután még a jégkárt és annak mérvét nem minden községből jelentették be, nem tudjuk, hogy a vihar a vármegye más vidékein is pusztított-e.

Kegeletes adomány. Keszler Bernát zalabéri lakos malombérlő egyetlen leányának eljegyzése alkalmából az ottani izraelitai imaegyesületnek egy értékes oltárterítőt ajándékozott.

A zalaegerszegi felső kereskedelmi iskola felső osztályában az év végi vizsgálat f. hó 16-án volt. A felső osztály 33 növendéke közül a vizsgálat alapján 29-et a vizsgáló bizottság érettségire bocsátott, míg négy tanulót augusztus hó végével leteendő javító vizsgálatra utasított. Az érettségi írásbeli vizsgálatokat a következő sorrendben tartják: 18-án a magyar nyelvből, 19-én a német nyelvből, 20-án a könyvvitelből, 25-én a francia nyelvből, 26-án a kereskedelmi számtanból, 27-én a politikai számtanból, 28-án a kereskedelmi levelezésből.

Kinevezés. A zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság Sugár Béla nagykanizsai díjtalan adóhivatali gyakornokot a zalaegerszegi m. kir. adóhivatalhoz segélydíjas gyakornokká, Andor István érettségi vizsgálatot tett dobzonaki lakost a zalaegerszegi m. kir. adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

A soproni iparképző részvevő iparosok érdekében a helybeli ipartestület több tagja tisztelt Várhidy Lajos polgármesternél, kérve, hogy támogassa a kiállításon résztvenni szándékozó helybeli iparosokat. A polgármester szívesen fogadta a tisztelgőket s megígérte, hogy oda fog hatni, hogy a város azokat az iparosokat, akik a kiállításon ipartermékekkel részt vesznek, anyagi támogatásban részesítse s pedig nemcsak a szállítási, hanem a felmerülő helypénz és tűzbiztosítási költségekre nézve is.

Villámcsapás. F. hó 15-én délután Rád község fölött vihar vonult át, mely alkalommal Németh Menyhárt gazdálkodó háza mellett álló nagy jegenyefába villám csapott le. A villám meggyújtotta a szalmafedélű lakóházat is és ez három melléképülettel együtt porrá égett. A kár jelentékeny.

Műkedvelő előadás Letenyőn. Május 23-án a letenyői műkedvelő iparos társaság a letenyői Kossuth Lajos-emlék kijávitására tánevigalommal egybekötött zártkörű műkedvelői színi előadást rendez. Színe kerül Géczy Istvának „A gyimesi vadvirág” című népszínműve.

Nyári mulatság. A zalaegerszegi iparos ifjak önképző egylete és az ipartestület július hó 3-án tartja együttes mulatságát a Baross-ligetben. A mulatság kedvezőtlen idő esetén július hó 10-én tartatik.

Teaestélyt rendeztek a tapoleai fiatal emberek f. hó 14-én az Eibenschütz-féle kávéház nagytermében. A hangulat olyan kedélyes volt, hogy csakhamar elhordatták az akadályt képező asztalokat és székeket és tánca perdültek, mely kiváló kivirradtig tartott. A négyeseket 30 pár táncolta.

Távgyaloglás. Több sportkedvelő zalaegerszegi uri ember pünkösdi vasárnapján távgyaloglást rendez Keszthelyre. A training erősen folyik, mert az 52 kilométer utat tíz perces tempóban akarják megtenni. A távgyaloglásban öten vesznek részt s Zalaegerszegről reggel négy órakor indulnak.

Verekedő rokonok. Horváth Gombos József nagykatási lakos anyósával, Bogár Józsefnével összeveszett a mezőn. Horváth nem tartotta elég erősnek a szóval való sértegetést s anyósát egy vasvillával kétszer fejbe vágta úgy, hogy a vér elöntötte. Bogár Ádám, Bogár Józsefné fia, látva anyja veszedelmes helyzetét, ennek védelmére sietett, de vesztére, mert Horváth őt is vasvillával 3 helyen megszurta, ami Bogár Ádámot úgy felbőszítette, hogy Horváthot saját vasvillájával úgy elnásznyagolta, hogy a kórházba kellett szállítani. Később pedig Horváthnak 14 éves fia, apja kudarcát megboszulandó, nagyapját Bogár Józsefet támadta meg és ostorával ennek arcába vágta. — A folytatás a bíróság előtt lesz.

Háboru hadüzenet nélkül. Nagy és kiterjedt nemzetség a Kolompárok sátor alatt lakó nemzetsége. Rajokat bocsátott ki magából s több vajdaságot képeznek. A rokonság már annyira feledésbe ment, hogy háborút vielnak egymással,

ha valami fölött összekülönböznek. Egy zalai törzs feszült viszonyban állott a Vasvár körül tanyázó Kolompárokkal. Az ifjak szíve azonban nem sokat törődik az öregek haragjával s miután Kolompár Lajosnak nem adták oda a Kolompár Paprika nevezetű bogár szemű leányzót, egy sötét éjszakán megszöktette anélkül, hogy a szokásos ajándékokat a szülők részére hátra hagyta volna. Felkerekedett a megsértett vajdaság minden tagja s rajtaütöttek a rablón és családján a vasvári erdőben. Folyt a harc elkeseredetten. A Paprika szemben állt saját sátorának népével s vitézül küzdött, amíg le nem ütöttek; csakhamar melléje feküdt még hat küzdő s mire a csendörök a helyszínére értek, mindenki vértett. Aki tehette elfutott, de több súlyos sebesült a helyszínen maradt.

Rivalisok. Jó barátok voltak Horváth Anna és Szabó Regina helybeli cseléd lányok mindaddig, amíg a fátum össze nem hozta őket egy legénnyel, a kit szerencsétlenségükre mindketten megszerettek. A legény udvarolt is a két leányzónak, a mi a két barátot ellenségek tette. Ellenszenyűk annyira fokozódott, hogy midőn a mult napok egyikén a Kossuth Lajos utcán találkoztak, összevesztettek s úgy elverték egymást, hogy orvosi segílyt kellett igénybe venniök. A harcias leányok ezzel azt nyerték, hogy közös szerelmük tárgya a faképnél hagyta mindkettőjüket.

Ongyilkosság. A fővárosi lapok közölték, hogy Pécsen az üszögi erdőben egy ismeretlen férfi holttestét találták. A hatóság nem tudta megállapítani kilitét s agnoskálás nélkül temették el. A mult héten kiderült, hogy a szerencsétlen ember Rédey Lajos, előbb zalaegerszegi anyakönyvvezető volt, aki hanyatott életét az üszögi erdőben fejezte be. Sok megpróbáltatáson ment keresztül, sokat küzdött az étellel, amelytől — belefáradva az örökös gyötördésbe — önszántából vált meg.

A balatonfüredi Erzsébet szeretetházban a jövő iskola évben 10—12 ingyenes hely üresedik meg. Az alapszabályok szerint csak 6—8 éves, teljesen árva — ezek hiányában félárva — gyermekek vétetnek fel. A felvételt kívánók hozzátartozói családi értesítővel, orvosi, szegénységi, oltási és esetleg iskolai bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket az igazgatótanácshoz címezve, annak elnökéhez dr. Segesdy Ferenc kir. járásbíró urhoz, vagy alulírt igazgatóhoz, legkésőbb augusztus 1-ig adják be. A kérvények és mellékleteik is bélyegmentesek. Balatonfüreden 1904. év május 10-én Molnár Antal igazgató.

Udvariatlan legény. Buesu volt a mult vasárnap egyik szomszédos faluban. Sokan gyűltek össze közelből-távolból. Köztük volt Horváth Juli császi leány is. Amint a buesuról haza felé menve Hetésen áthaladtak, betértek ott a korezmába, a hol javában szót a zene s táncoltak a fiatalok. A csinos Horváth Julis csakhamar feltűnt a táncoló legényeknek, kik közül többen felkérték egy fordulóra. Makaacsics János császi legény is felkérte s táncolt is vele. Tánc közben hirtelen megállt a legény, a leányt aroul ütötte és kilökte a korezmából. Az így megszenyített leány most becsületértés miatt pert indított az udvariatlan legény ellen, aki ezt a csufságot irigységből követte el.

Az emberiség számára nincs áldásosabb állapot, mint az a biztos tudat, hogy van rá mód és hely, vissza nyerni a friss, erős, egészséges testet és az ezzel járó jóérzés, lelki nyugalmat és rugalmasságot. A jószágos anyatermészet gondviselése sok gyógyforrást szórt el mindenfelé, a legtöbbet a szép Magyarországon, de valamennyi fürdőhely koronája az ezernyi áldást osztó világhírű Herkulesfürdő, elragadó szép igazán paradicsomi vidékével és őseréjű természetes meleg kénés és konyhasós (jó, brom, lithiumtartalmu) forrásaival. A csont és bőr, izmok és idegek, agyvelő és kiürítő szervek, szív, gyomor és belek, szóval a test bármely részének többé kevésbé súlyos kórsága elenyészik Herkulesfürdőnek szinte varázsos hatására. Regényes hegyvölgyének ózondús levegőjében évente ezer és ezer ember örül az életnek és ha tekintetbe vesszük, hogy e hirves fürdő a legszebb épületekkel és minden képzelhető modern kényelemmel dicsekedhetik, érthetőnek fogjuk találni, ha Herkulesfürdőt a legszebb és legkedveltebb fürdőknek ismerik.

Közegészségügy. A Kölcsey (templomaljai) utcában végigvonuló részben földött, részben nyi-

tott vízvezető árok annyira megtelt vízzel, iszapal, hogy lefolyni nem tud. A víz megrothadt, undort gerjesztő büzt áraszt s a lakóházak szelöltetését lehetetlenné teszi. Felhívjuk erre a körülményre az illetékes hatóság figyelmét abban a reményben, hogy tekintettel a küszöbön álló meleg nyári napokra, sürgősen intézkedik ezen közveszélyessé válható állapot megszüntetése iránt.

Méntelevi katonák elbocsajtása. A földművelésügyi miniszter rendelkezése szerint mindazon fedezettési állományokról, melyeken állomásvezető, vagy lóápoló gyanánt tartalékos katonák vannak beosztásban, a mének és a legénység június hó 10-én bevonatnak. Ez az intézkedés azért vált szükségessé, hogy a 3 évet kiszolgált katonák, kiket a rendkívüli viszonyok miatt a fedezettési állományok fentartására, az országos lótenyésztés érdekében vissza kellett tartani, — a nagyobb nyári munkaidő bekövetkezése előtt, vagyis legkésőbb június hó 15-ig családjukhoz visszabocsáttathassanak.

Sorozás határnapjának megváltoztatása. Zalaegerszeg r. t. városban született újonckötelesek sorozása nem június 17-én, hanem ugyanazon hó 16-án lesz.

A magyar amerikai hajójárat. Annak bizonyítékául, hogy mennyire alaptalanok azok a híresztelések, amelyek szerint a fumei hajókkal utazó kivándorlók partraszállását Newyorkban akadályozzák, közöljük, hogy a „Slavonia“ hajónak mintegy ezer utasa közül az amerikai bizottság egyetlen egyet sem utasított vissza. Valamennyien külön fizetség nélkül és akadálytalanul szálltak partra. Fiuméből legközelebb május 31-én a „Panonia“, utána pedig, június 14-én az „Ultonia“ hajó indul Newyorkba. A szállítási díjban két napi ingyen ellátás Fiumében és a teljes ellátás a hajón befoglaltatik. Ingyenes felvilágosítást ad és előjegyzéseket fogad el az „Adria“ személyszállító osztálya: „Központi Menetjegyiroda“ Budapesten, Vigadóter 1., amelynek távirati és levélcíme: Menetjegyiroda Budapest.

Ki akar egyéves önkéntes lenni. Bizonyára van olvasóink között akárhány fiatal ember, ki annak idején tanulmányait félbehagyta s így a 3 éves terhes katonai szolgálatnak néz elébe. Debrecenben már évtizedek óta sikeresen működik az országszerte kitűnő hírnévnek örvendő Lichtblau Albert-féle, miniszterileg engedélyezett katonai előkészítő tanfolyam, melyben mindazon ifjak, kik a megkivánt iskolákat nem végezték, előkészütségre, foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot. A ki 1883-ban született, már elkészt. Születési év közlendő. Prospektust bárkinek készséggel küld Lichtblau Albert tanfolyam igazgató Debrecenben.

Legelőterületek és rétek följavítása. Hazánkban a legelő és rétterületek kezelése iránt sok kívánni valót támaszthatunk. Nem terem rajtuk elég fű, sok a kiszáradt legelő, az elmosódott rét, melyeken vadfüvek, bozótok teremnek, melyet a gondatlan legeltetés elpusztított és melyet okoszerű kezeléssel nem pótolnak. Kívánatos tehát, hogy különösen a községek és közbirtokosságok a legelők és rétek följavításával komolyan foglalkozzanak, mert ma már a legelők és rétek oly állapotban vannak, hogy nem elégséges a legeltetés szabályozása, szükségesek oly intézkedések is, hogy jobb ügyeptakarók keletkezzenek és azoknak megmaradása biztosíttassék. Ertesülésünk szerint Tallián Béla földművelésügyi miniszter a legelők és rétek följavítására irányuló törekvéseket nemcsak szakközvegyi részéről való szaktanácsal, de különösen megokolt esetekben ezeket a törekvéseket anyagilag is támogatja.

Pályázat. A Magyar Földhitelezési társaság gyümölcsfa tenyésztésnek községi iskolák útján való előmozdítása céljából a folyó évben kivételesen 23 díjat s pedig 1 darab 600 koronás, 2 darab 400 koronás és 20 darab 200 koronás jutalmat tűz ki oly tanítók jutalmazására, kik faiskolát kezelnek s a fatenyésztés terén szembe-tűnő sikert tudnak felmutatni. Egy koronás bélyeggel ellátott kérvények, a faiskola vázlatos rajzával, részletes leírásával, az abban található események kor-, nem- és fajszerinti kimutatásával folyó évi június 1-ig az illetékes királyi tanfelügyelőség útján a m. kir. földművelésügyi miniszteriumhoz nyújtandók be.

Beteges gyermekek fürdőkezdménye. A lipiki gyermekgyógyintézetben nagyobb számú ágyhely

kerül betöltésre. Fölkéretnek ennélfogva azon állami, törvényhatósági, községi és hitközségi alkalmazottak, a kik gyermekeik részére a féldíjas elsőrendű ellátás és a néhai Deutsch I. József úr és özv. Schwimmer Ernőné tanárné öngyógyasága az intézet vagyontalan ápolójainak biztosított ingyenes fürdő- és forráshasználatot igénybe venni óhajtják, továbbá a hatóságok és jótékony egyesületek, a kik védenekik számára ugyane kedvezményeket igénylik, hogy ebbeli bejelentésüket Lipikre dr. Breitwieser Henrikhez, vagy Budapestre dr. Radó Lipóhoz IX. Vámház-körút 9. intézzék. Kisdédek anyjuk vagy ápolónőjük kíséretében is felvétetnek.

Ha a kórházba történt felvételkor az ápoló több betegsegélyző pénztárnak volt igényjogosult tagja, az ápolási költség az illető pénztáraktól egyetemlegesen követelhető. (A m. kir. közigazgatási bíróság 3110/903. sz. határozata.)

Dülő utak használata. A dülőutat mindenki jogosítva van használni s a használat arra ad az érdekeltiségnek felhatalmazást, hogy a dülő utat használó felet a létesítési és fenntartási költségekhez való járulásra szoríthatja.

Mult hetivásár. A mult hetivásárra felhajtottak 680 darab sertést, eladtak belőlük 450 darabot; szarvasmarhákból felhajtottak 181 darabot és eladtak közülök 100 darabot.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan **Ferenc József keserűvizet.**

Állategészségügy. Vármegyénk területén f. hó 15-én a földművelésügyi miniszteriumhoz beérkezett hivatalos adatok szerint 1 községben takonykór és bőrféreg, 1 községben ragados száj- és körömfájás, 5 községben ivarszervi hólyagos kiütés, 3 községben rühkór, 3 községben sertésorbánc és 31 községben sertésvész volt.

Nyári vasuti menetrendünk május 1-től: **Zalaegerszegre** érkezik a) **Bobárol** 8 ó. 39 p. reggel, 5 ó. 45 p. délután, 9 ó. 47 p. este; b) **Csáktornya** 9 ó. 15 p. reggel, 8 ó. 24 p. este; **Zalaegerszegről** indul a) **Bobára** 5 ó. 54 p. reggel, 9 ó. 29 p. délelőtt, 4 ó. 12 p. délután; b) **Csáktornyára** 4 ó. 59 p. reggel, 5 ó. 50 p. délután. **Helyi közlekedés Zalaegerszeg és Szentiván között.** **Zalaegerszegről** indul **Szentivánra** 6 ó. 10 p. reggel, 11 ó. 54 p. délelőtt, 2 ó. 33 p. délután, 5 ó. 09 p. délután, 9 ó. 30 p. este. **Zalaegerszegre** érkezik **Szentivánról** 7 ó. 57 p. reggel, 2 ó. 01 p. délután, 4 ó. 48 p. délután, 7 ó. 52 p. este.

„Fürdők és nyaralóhelyek“ szerkesztette dr. Fodor Oszkár, kiadta: a „Dunántúli Közművelődési Egyesület“ VIII. évfolyam, ingyen kiadás. Az ország egyik legnagyobb kultúregylete **Székely Kálmán és Pallavicini Ede** örgróf elnöke alatt működő „Dunántúli Közművelődési Egyesület“ már esztendőnk óta adja ki a magyar fürdők felvirágoztatása érdekében **„Fürdők és Nyaralóhelyek“** című, a hazai fürdőket részletesen ismertető füzetet, amellyel regényes szépségű magyar fürdőkre akarja terelni nagyobb tömegben a külföldi fürdőkből és nyaralókból a nyaraló közönséget. A magyar fürdők ez egyetlen ingyenes ismertetőjének most jelent meg a VIII-ik évfolyama s a dr. Fodor Oszkár által nagy gondnal szerkesztett díszes kiállításban megjelent **„Fürdők és Nyaralóhelyek“** füzet kimerítő adatokkal ismerteti a magyar fürdők viszonyait és közli a füzet első részében a dunántúli, a második részében pedig az egyéb hazai fürdőről szükséges és hasznos tudnivalókat számos illusztrációval tarkítva. A **„Fürdők és Nyaralóhelyek“** füzet a kereskedelemügyi miniszter úr 14099/1904. számú rendelete folytán a fürdőszegen tartama alatt az államvasuti személyszállító kocsikban és a Kassa-oderbergi vasut kocsijaiban is elhelyezésre kerül, hogy az utazó közönség is kellő tájékozást nyerjen a magyar fürdőről. A hasznos fürdőismertetőt ingyen kapja mindenki, a ki a „Dunántúli Közművelődési Egyesület“ titkári hivatalához (Budapest, VIII., Rökk Szilárd utca 2. szám) fordul. A füzet címlapját díszítő képet Vajda Zsigmond kiváló festőművész rajzolta.

Uj zeneművek. Zongora irodalmunkat jelentékeny művel gyarapította a Rózsavölgyi és Társa udv. zenekiadó cég azzal, hogy közrebocsátotta Szendy Árpád orsz. zeneakad. tanár „D-dur“

szonátáját. A 27 lapra terjedő becses mű (ára 3 K 60 f.) Chován Kálmánnak van ajánlva s mindvégig magyar stílusú. Az előkelő izlésű zongorajátzókra számít, de nem igényel épen virtuoztechnikát. Középső tétel (Andante) az „Idyll“ feliratot hordja, de az egész művön pastorele hangulat vonul végig; mondanunk sem kell, hogy a milyen tartalmas, olyan gondosan kidolgozott a formája is. Ihletett szép mű, amely nagy elterjedésre van hivatva. — A melodramák sorozatában újra 3 igen hatásos számot adott ki a fenti cég. Az egyik Nemes Elemér „Mikes“ című melodramája, amelyet Lévy József híres költeményére készített, ára 2 K; a másik kétfő Révfy Géza szakavatott tollából került ki Arany János egy-egy balladájára: „A walesi bárdok“ és „V. László“ címűekre. Az előbbinek ára 2 K, az utóbbi 3 K. Mind e művek méltán számíthatnak népszerűségére.

Csarnok.

Tavasz a falun.

Írta: Pakots József.

A napokban meglátogattam az én hátmögötti kis faluvárosomat. Oly eszöndes volt benne minden . . . hangtalan, nyugalmas . . . Csak az erős, bódító illatok szálltak felém az öreg Kone-hegy vadvirágos oldaláról s a madáresiesergést hallgattam áhítattal, elfogódva.

Megindultam az utcán kora hajnalban. Eltűnődve, lélektelenül róttam az utat, melyet sárgaféjű pitypang és rózsaszín mályva szeg be. Lélektelenül jártam itt, mert a lelkem ott kószált valahol a messze, ködbe kékellő multban, mikor még láncot fontam az utszéli pitypangból s a patikárusnak adtam el a mályvát, amelyről azt hittem, hogy mindent meggyógyít a világon. Azóta Istenem, de sok betegségből gyógyított ki engem az a mályva . . . A bájos gyermekkor ezernyi bűvös-bájos emléke . . .

A Maros-part felé mentem. Belevetettem magam a nagy szigetbe, melyben a vén füzek, mint mogorva öreg emberek ingatják asztmás karjikat. A fűvel benőtt, bozotos utakon vágattam át és megilletődve álltam meg, ha valamely bokron két szerelmes madár csipegett. Valami fájó, csunya irigység támadt a lelkemben és arra gondoltam, hogy milyen jó — madárnak lenni.

Ott álltam a magas, fővényes parton. Elnéztem a hidegen csillogó, meg-megborzongó vizet, mely fölött finom, szüntelen köd lengett s e ködön át Borberek szakadékos zeg-zugait, levegőbe épített házait rucalábon forgó tündérvárnak láttam. . . . Ott a Kone vadvirágos oldalán fehér juhok jártak s én odaképzelttem mindegyikbe egy-egy elátkozott királyfi lelkét.

A holt Maros felől valami hosszú túlkölés hallatszott, azt vártam, hogy erre a varázshangra egyszerre laktopános, fehér parókás, kardos herecffiak kergetőzzenek az öreg Kone-hegy oldalán s a vén király ott a vártonyból gyönyörködve legeltesse szeméit a gyönyörű képen, melyet napsugár hint be s vadvirág vesz körül.

És ime betelt a vágyam. Csupa szín, ragyogás lepte el egyszerre az egész völgyet, hömpölygő arany öntötte el a szakadékos zeg-zugokat s a Maros türemlő hullámaiba tündérlányok aranyszőke, selymes hajfonata olvadt be szeliden, lágyan . . . Hasadt a hajnal . . .

Ez az én falum igazi képe. Hömpölyög föllette a fény és a virágillat s örökös lágy suttogás, dallamos zsongás röpök benne, mintha a nap-sugárnak, a virágillatnak is hangja volna.

Alig tudtam elszakadni a Maros-parttól. A mély patak mentén haladtam, arra a malom felé, amelynek garatján haj! vajjon mikor is fogják az én buzámot leönteni? Talán soha . . . Eh, mit! De kellemetlen gondolat!

Egyszer belenyilallott valami éles fájdalom a szívembe. Szomorúan, kétségbeesve néztem magam elé és nem tudtam mozdulni. Amit láttam most, attól már előre félttem, arra már előre elkészültem. A vén, összerokadt kastéllyal álltam szemközt, az én haldokló, annyiszor elsíratott Martinuzzi kastélyommal, mely minden gyermek emlékeimnek a bölesője . . .

Ridegen ékelődött be mohás, megviselt, omlásnak indult homlokfalával a tiszta, áttetsző levegőbe az öreg kastély s oly panaszosan ritt le megvedlett ruhájáról az emberek mostohasága . . .

De sokszor elsíratam már azt a kegyetlenséget, amellyel a rossz emberek bántak ezzel az öreg épülettel. Pedig gondozniok kellene, új ruhával kellene fölkecskíteniök, ha volna bennük kegyelet . . .

Isten veled, én öreg kastélyom, megyek, megyek a közeledből, mert nem tudom nézni haldoklásodat, szomorú elmúlásodat . . .

A másik oldalára vettem magam a falumnak. És megint szomorú helyre vitt az utam. Ott balra tőlem gunyasztott komoran, fáradtan az öreg temető, amelybe már nem visznek halottat, mert minden kis röge alatt alszik már valaki. Be drága halottjaim nyugosznak nekem is ott!

Már fásultan mentem tovább a keskeny ösvényen, amely fölfelé vitt. Csupa temető mindenütt. Nagy, komoly szomorú füzek bólogattak felém; egy-egy sarkos kihérlélt a lombok közül . . .

Itt nyugszik! . . . (Ki?)

Eh, szakítsunk virágot!

Mi ez? Buzavirág akadt a kezembe. A kedvenc virága valakinek . . . Valakinek . . .

Ime mosolygott a buzavirág kék szeme reám s az én szívembe beletűzött a napsugár . . .

Mögöttem az öreg temető, a bólogató szomorú füzek, de fény, puha, meleg fény ömlött mindenre, mert ő rá emlékeztem, az édesre . . .

Mellettem, a lábamnál megcsillogott a csengőforrás tükre; lágy, örökös moraja mintha róla beszélt volna. Ott a kankalinnal beszegett gyöppös partján a forrásnak kerestem azt a helyet, ahol ő ült valamikor lila ruhában, mosollyal ajakán, napsugárral a szemében . . .

Néztem a vizet, ha vajjon nem tükrözi-e vissza az ő szelid arcát, de csak a magamét láttam. Valamikor két összebörült fej egybeolvadt képét ringatta ez a víz . . . Istenem de elmúlik minden! El . . . el . . . ezt mondta az öreg temető is mögöttem.

De vajjon nem lehet visszajeleníteni a multat? Vajjon a hús csengőforrás nem fogja-e még összebörült fejünket visszatükrözni? Ki mondja ezt meg?

A temető fölött a hosszú töltés hátán dübörögve vágatott el a hajnali vonat. Mintha felelet lett volna ez a lázas zakatolás az én követelő kérdésemre.

Ime, dübörögve rohan a vonat el innen, a csöndesség, a nyugalom országa mellől s vágatva megy az örök lár, a végnélküli zaj, lárma világába, ahol sírját leli minden tiszta, szent érzélem, minden imádságos, felhőtlen öröm . . . Ahol csak a sivár, lelketlen érzések uralkodnak s a hol nem lehet virágot tarlózni az utakon, mert egybefolyó, sima, rideg körtefed.

Ime száguld a vonat s holnap már én is benn ülök egyik fülkéjében s mig ablakán át mámoros szemmel fogom nézni a tovatűnő, vadvirágos réteket, erdőket, szívemben már újra meg fog indulni az a nyugtalan, lázas hullámmás, amely csak gondokat, szomorú, sivár emlékeket vet föl. Holnap már bucsut fogok mondani az én kiesi, csöndes falumnak, amelyet úgy megkritizálok, ha egy pillanatra lejuthatok hozzá, de amelyet olyan bűvös-bájosnak, oly tündéri szép-

nek látok, ha messze vagyok tőle. És akkor van igazam persze, amikor — messze vagyok . . .

A hosszú, magashátú töltésen dübörgött a vonat és én leverten olvastam ki a feleletet a kattogásából. Egy buzavirágot szakítottam le az út széléről és csöndesen, busan ejtettem a Csengőforrás vizére . . .

Ezzel áldoztam a legszebb, legédesebb emlékemnek . . .

A „Magyar Remekírók“ új sorozata.

Alig két esztendeje, hogy a Franklin-Társulat megindította a Magyar Remekírók nagyszabású gyűjteményét s ime a napokban már az ötödik sorozat jelent meg, a megjelent 20 kötet után újabb öt kötet vonult be a magyar családok hajlékába, hirdelve a magyar irodalom halhatatlanságát s dicsőséget szerezve egyrészt a magyar könyvkiadó vállalkozásnak, amely ily óriási terv megvalósítását sikerrel vállalta, másrészt a magyar nemzeti műveltség önértetének erejét bizonyítva, amely szeretettel és lelkesedéssel támogatja a kiadót uttó, korszakos vállalkozásában.

Az új sorozatnak talán legértékesebb kötete az, amely Pázmány Péter válogatott munkáit illeszti be a Magyar Remekírók közé. A művelt nemzetek jogosult büszkeséggel tekintenek azokra a régi íróikra, akiknek munkái a nyelv fejlettsége, az írás ereje és a tartalom jelentősége által azzal a kiváltságos tulajdonsággal ékeskednek, hogy a századok lefolyása után is élvezetet és tanulságot nyújtó olvasmány gyanánt szolgálnak a későbbi nemzedékek javára is kamatozó szellemi kincsnek, értéket foglalják magukban.

A XVI. században, a művelt nyugati nemzetek nyelvvel egyidőben, a magyar nyelv is magas irodalmi színvonalra emelkedett. A költészet mezején Balassa Bálint olyan műveket alkotott, amelyek a következő két században közkezen forgottak és sok kiadást értek. A magyar prózát pedig, mely a felekezeti tusák kohójában tisztult meg és erősödött, a XVII. század első éveitől kezdve, majdnem négy évtizedre terjedő irodalmi pályáján utol nem ért tökélyvel kezelte Pázmány Péter.

Rengeteg irodalmi munkásságot fejtett ki a magyar prózában ez az első nagy mestere, de munkái drága kiadásokban el voltak temetve s a Magyar Remekírók most megjelenő új kötetének jutott a dicsőség, hogy a Pázmány munkáinak kincs bányájából kiássza a legértékesebbet és művelődésünknek újra hatékony tényezőjévé tegye. A leghivatottabb tudós írók, Fraknói Vilmos, rendezte sajtó alá Pázmány munkáiból ezt a 22 ives vaskos kötetet mai helyesírással. Két ives gyönyörű bevezetéssel kezdődik a kötet, amely Pázmány életének, politikai, egyházi és írói pályájának jellemzése közben klasszikus kor-képét is megfesti az akkori magyar társadalmi és közviszonyoknak is. A bevezetés Pázmány magyar munkáinak teljes bibliográfiájával végződik.

A kötet tartalma két részre oszlik. Az első rész a *hitvitázó munkák* tömegéből válogat, a második rész a prédikátort és a politikust mutatja be. Amulva olvassuk azt a csodaszép magyar nyelvet, amelyen Pázmány Péter háromszáz évvel ezelőtt irt s gyönyörködve tanulunk tőle. De talán legmeglepőbb az a nagyszabású politikai egyéniség, amely Pázmány Péternek, I. Rákóczi György erdélyi fejedelemhez irt 49 leveléből bontakozik ki előttünk. A harminc éves háború eseményei arra készítették Erdély fejedeleit is, hogy fegyvert ragadjanak s a katolikus Pázmány teljesen tisztában volt azzal, mily szüksége van Magyarországnak önállóságának a protestáns Erdély függetlenségére. Azt a mélységet, amely közte és az erdélyi fejedelemek közt vallási téren volt, áthidalta a haza- és fajszeretett lángoló érzése, amely Pázmány lelkét hevítette és Pázmány vállalkozott az udvar és a fejedelemek között a közbenjáró szerepére.

Egy darab magyar történet az a 49 levél, amelyet Pázmány Rákóczihoz irt.

Igen értékes kötet az új sorozatnak a Bajza kötet is: *Bajza József válogatott munkái*. Bajza kötet három évtizedre terjedő irodalmi munkássága (1822—1851.) újkori történetünk legnevezetesebb időszakára, politikai, társadalmi és irodalmi

újászületésünk korára esik, melynek előkészítésében, bomlasztó és átalakító küzdelmeiben neki is tevékeny része volt. *Bajza Ferenc* bevezető esszéje gyönyörűen jellemzi azt a kort, amelyben az új Magyarország egyik legérdemesebb bajnokának harcoss egyénisége a vezetői sorában leélté áldásos életét. A kötet első felét Bajza költeményei foglalják le, öt csoportra osztva: Ifjúkor, Szerelmek, Haza, Élet, Emlékezés, Balladák és Idegen költőkből. A kötet második felében a válogatott prózai munkák foglalnak helyet, bemutatva Bajzának sokoldalú egyéniségét, választékos ízléssel adva mindazt, ami kritikusra, történészre, irodalomtörténészre és esztetikusra jellemző s e miatt maradandó becsű is. E rész tartalmából kiemeljük a következőket: A epigramma teóriája; Vezérszó a Kritikai Lapokhoz; A regényköltészetéről; Nemzetiség és nyelv; gróf Koháry István; A Telekies tudományos hatása.

Az új sorozat további két kötete *Arany János* és *Vörösmarty Mihály* munkáinak kiadását folytatja. Az előbbi, amelyet *Riedl Frigyes* rendezett sajtó alá, Arany munkáinak harmadik kötete s 27 ives vaskos kötetben a Toldi trilogiát tartalmazza.

A Vörösmarty kötet, amelyet *Gyulai Pál* rendezett sajtó alá, Vörösmarty munkáinak ötödik kötete. Tartalma: a drámai költemények folytatása (Kincskeresők és Cillei és a Hunyadiak), Beszélyek és regék és a Pályalombok.

Az új sorozat ötödik kötete *Szigligeti Ede* munkáinak második kötete, amely a vígjátékíró Szigligeti mutatja be fejlődése minden fokán. A termékeny író vígjátékainak seregéből négyet közöl a kötet. Ezek: *Rózsa*, amely 1840.-ben akadémiai jutalmat nyert, *Liliomfi*, amelyet 1849.-ben adtak először, a *Házassági három parancs*, 1850.-ben készült és a *Nóuralom*, amely 1862.-ben Teleki-díjat nyert.

Ezt a kötetet *Bayer József* rendezte sajtó alá, bevezetésül nagyértékű tanulmányt irván Szigligeti vígjátékairól. E bevezetés, amely kritikus szemmel taglalja Szigligeti darabjait, dióhéjban egész új elméletet adja az igazi vígjátéknak s nagyhangú frázisok helyett az igazság meggyőző egyszerűségével jelöli ki Szigligeti helyét irodalmunk és nemzeti művelődésünk történetében. A bevezetés vége Szigligeti drámaíró pályájának adatszertű illusztrálása. Az a 109 eredeti dráma, vígjáték, bohózat és népszimű és az a 20 dráma fordítás, amelyet Bayer felsorol, a legkésebben beszél arról, mit jelent ránk nézve Szigligeti negyven éves pályafutása.

Ime, ezzel az öt kötettel gyarapítja az új sorozat a Magyar Remekírókat, az 55 kötetből az eredeti programhoz híven a magyar irodalom kincsesházából a legkülönbözőbb korok kincseit ragadva ki és sorozva egymás mellé a sorozat keretén belül. Az öt új kötet a maga helyére beleillik a teljes gyűjteménybe, amely időrendben foglalja majd egybe remekíróinkat. A Pázmány kötet a 12.-dik, a Vörösmarty a 26., a Bajza a 28., az Arany a 43. és a Szigligeti kötet a 48. kötet lesz a gyűjteményben.

Az új sorozat kiállításán mindenben a régi. Csupa dísszel ékesített kötet, amelyeknek szépségével csak szoliditásuk versenyezhet. Az 55 kötetes teljes gyűjteménynek ára 220 K s az egész gyűjtemény csekély havi 3 K-ás részletfizetésre is megrendelhető.

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

búza	minőség	szertint	Kor.-tól	Kor.-ig
rozsa	»	»	5.70	5.80
árpa	»	»	5.60	5.70
zab	»	»	5.30	5.40
lóher	»	»	—	—
bükköny	»	»	—	—
tengeri	»	»	5.80	6.—
burgonya	»	»	—	—
fehérbab	»	»	—	—
tarkabab	»	»	—	—

Henneberg-selyem csak közvetlen! — fekete, fehér és színes 60 krajeártól 11 forint 35 krajeáig meterje bluzoknak és ruháknak való. Bérmentve és márvánmentesen házhoz szállítva. Gazdag mintagyűjtemény postafordultával. **Henneberg selyemgyára, Zürich.**

Nyílt-tér. *)

NESTLÉ FÉLE gyermek-liszt.
 fölülmulhatatlan
 gyomorbetegek, diarrhoeban, bélhurutban szenvedők számára.
 Kapható gyógyszerárak és droguerákban.
 Kísérleti czélokra fél dobozok a 1 Korona.
 A tisztelt szülőknek probadozók és röpiratok ingyen rendelkezésre állnak a **NERUDA NANDORNAL** féle
 főraktárban **BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos utca 7 sz.**

Étvágy hiány, emésztési gyengeség
 legegyszerűbben gyógyítható a **rohitschi Tempel-forrás** vizének használatával. Régebbi vagy krónikus állapotban a **Styria-forrás** vize, mely erősebb, használható.

Főraktár Magyarországra Hoffmann Józsefnél van Budapesten, Báthory utca 8.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
 Társszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Egy teljesen jókarban
 levő könnyűjáratu

Jucker-kocsi

szabadkézből eladó.

HENCZ JÁNOSNÁL
 Zalaegerszegen.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Zalaegerszegen** a Kazinczy-téren (Heinrich W. és L. urak üzlete mellett) a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

férfi szabó üzletet

nyitottunk.

Több éven át a külföldön u. m. Berlin és Bécs legelőkelőbb udvari szabó cégeinél nyert tapasztalataink által azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy t. rendelőinket minden irányban pontos és szolid kiszolgálással kielégítsük.

Mérték szerinti megrendelések bel- és külföldi szövetekből, angol és francia divat szerint, pontosan eszközöltenek.

Kiváló tisztelettel

INDRA és GASPARICS

papi-, katonai- és polgári öltöny készítő.

3547/tkv. 1904.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy néhai **Hakk Ferdinánd** hagyatéka elleni árverési ügyben a magy. kir. kincstár kérelme folytán az újabb árverés **Dr. Kovács Vilmos** kéredelmes árverési vevő ellen a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a zalaszentiváni 26. sz. tjkv.-ben felerészben **Hakk Ferdinánd**, fele részben **Rindermojzer Ignác**, **Anna** és **kiskoru Hóbár Anna** tulajdonául fölvevett ingatlanokból a **Hakk Ferdinánd** hagyatékát képező következő jutalékokra: I. 30/a, 30/c hrsz. ingatlanok felerészére 3000 K; II. 30/b/1. hrsz. ingatlan felerészére 100 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok **1904. évi június 10-ikén Zalaegerszegen** a telekkönyvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 300 K, 10 K-t készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.
 Zalaegerszeg, 1904. évi ápril 28-án.

Dr. Kiss, kir. tvszéki albiró.

„Király forrás“

Kostrenitz ROHITSCH mellett

dús szén-sav tartalma által kitűnő

Üdítő ital

savankás új borral vegyítve.

Gyógyvíz

kiváló hatással bír: gyomorkatarrus és bélhurut, májbajoknál és sápkórban, vérszegénység és több eféle betegségeknek.

Ásványvíz kivitel
 Kostrenitz, posta Podpliat Rohitsch
 mellett (Steierország).

Főelárusító raktár:

Kosztelitz Miksa

fűszer kereskedő és sörraktárosnál
 Zalaegerszegen, az „ARANY BARÁNY“
 átellenében.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Ára 1½ literes üvegekben 14 fillér.

! Köhögésben !

szenvedő

kisértse meg a köhögést csillapító és kellemes ízű

Császár Mell-bonbont.

2740 hatásúlag igazolt bizonyítvány szól mellette és hogy sikerrel használható köhögésnél, katarrusnál és elnyálkásodásnál. Kapható 20 és 40 filléres csomagokban **Schmidt Győző zalaegerszegi cukrásznál.**

VIZGYÓGYINTÉZET

és Szanatorium

KÖSZESEN, (Vasmege) vasutállomás. Egész éven át nyitva, betegek és üdülők számára. Gyönyörű fenyves, park és sétahelyek. Legszebb gyógyeredmények. Igen olcsó ár. Prospektus bérmentve. Tulajdonos és igazgató orvos **dr. Dreiszker József.**

Huzás
 már szombaton.

Erzsébet királyné-alap sorsjegyeinek

Ferenc Ferdinánd főherceg
 öfelségének legmagasabb pártfogása alatt

Főnyereménye

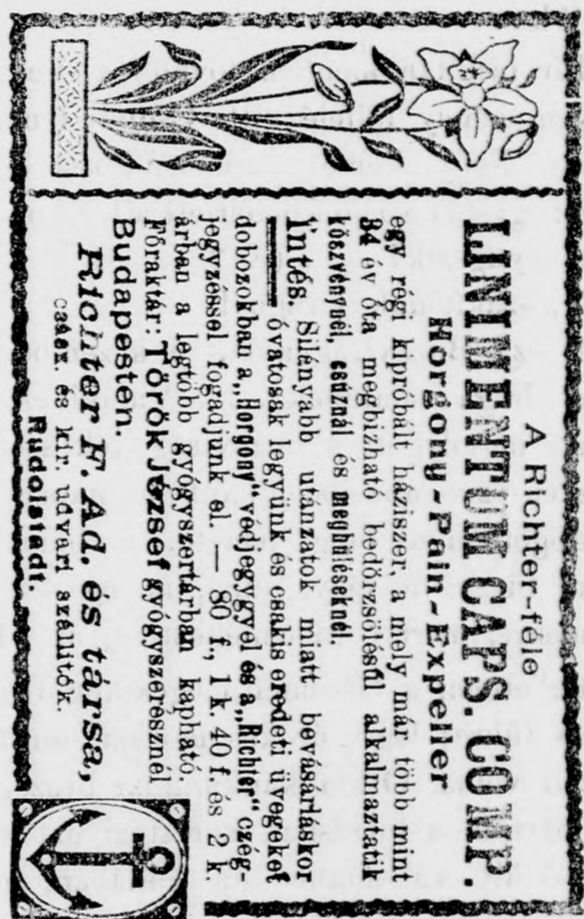
100.000

korona értékű; továbbá 10.000, 5.000, 3.000, 2.000, 1.600, 1.000 K stb. értékben; egészben 7.000 nyerőszám.

I sorsjegy I K.

Elárusító helyek Zalaegerszegen:

Weisz Ede, Breisach Sámuel, Fenyvesi Miksa, özv. Bakonyi Zsigmondné és az Erzsébet Királyné sorsjáték fiókkezelőségénél, Budapest. V. Nádor-utca 23.

LINIMENTUM CAPS. CO. MP.
 Richter-féle
 Horgony-Pain-Expeller
 egy régi kipróbált háziaszer, amely már több mint 84 év óta megbízható hatású és alaphatású készítmény, szénal és mehlésréstől tisztított, szilárd és megállítható.
 Jutás: Silányabb utazatok miatt bevásárlókor dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a Richter-céggel jelezve szállunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.
 Árbau a legújabb gyógyszerárban kapható.
 Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.
 Richter F. Ad. és társa,
 cases, és kir. udvari szaktők.
 Budapest.
 Rudolfstad.

Idény: május—október.

(Téli kúrák október—április hónapokban.)

Ásvány- és Daruvár iszapfürdő

(SLAVONIÁBAN)

A cs. kir. szab. déli vasut állomása. — Közvetlen összeköttetés Budapest- és Béccsel.

Vastartalmu forrás- és iszapfürdő.

Hőfok 34°—50° C. Márvány-, porcellán-, tükör-, iszap- és lápfürdők. Sikeres gyógyhatással bír az összes női bajoknál, vérszegénység, köszvény és csúszos bántalmaknál. Kényelmesen berendezett fangó-osztály, begöngyölések a kitűnő gyógyhatású daruvári ásványiszappal, mellyel különösen idült csúszos és köszvényes bántalmaknál, valamint idült női bajoknál (exsudatknál) fényes eredmény érhető el. Az ujonnan épült és kényelmesen berendezett lakosztobák, ugyszintén az ugyancsak most épült olvasóterem, a „János“-fürdővel és a fangó-osztállyal zárt fűthető folyosó által vannak összekötve. Már a római idők óta híres, jóhatású fürdő, a slavoniai közephegység gyönyörű völgyében fekszik, erdős magaslattoktól övezve. A fürdők és lakosztályok egy remek árnyékos sétány közepén fekszenek. Acetylén világítás, zenekar, lawn-tennis, tekepálya, táncmultságok, kölesönkönyvtár. Gyönyörű kirándulások a történetileg nevezetes és tájképileg pompás környékbe. Főlséges séták, melyek leginkább nyugalmat és üdülést kereső városiaknak alkalmasak. Étkezés a fürdőszállodában havonta: I. osztály 80 korona, II. osztály 60 korona. Előzékeny kiszolgálás. Katonatisztek, állami és vasuti tisztviselők kedvezményben részesülnek. Az elő- és utóidényben tetemes árengedmények. Fürdőorvos **dr. Fischer Simon**, azonkívül a városban még két orvos működik. — Prospektussal és fölvilágosítással szolgál a

Daruvári fürdőbérlet igazgatósága.

<p>Eladás darab szerint eredeti gyári árakban fennfekvő gyári árlap után.</p>	<p>Főraktár: Kosztelitz Miksa vegyes kereskedése = ZALAEGRSZEGEN. =</p>	<p>Minden valóban praktikus háziasszony aki a zománc-edény minőségét nemesak a szín tetszősége után ítéli meg, hanem a használatban való tartósságra és olcsóságra súlyt fektet, most csakis a szürkére zománczott SECESSIO-edényt vesz. Westen P. betéti társaság, Pozsony-Ligetfalu.</p>	<p>Főraktár: Korein József vegyes kereskedése ZALASZENTGRÓTON.</p>	<p>Eladás darab szerint eredeti gyári árakban fennfekvő gyári árlap után.</p>
--	--	--	---	--

Mindenféle tégla

úgy mint: faltégla, lyukas és tömör sajtoló faltégla, igen alkalmas nyers építkezésekhez, továbbá hódfarkú és hornyolt tetőcserép, valamint orr-, kövezet-, kútszertorna-, párkány- és jászoltégla, úgy alagsó is a legjobb minőségben bármely állomásra szállítva kapható az alant nevezett téglagyárban.

Árjegyzékkel és mintával szívesen szolgál

• **Uradalmi Gőztéglagyár** •
Sárvár.

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruhaneműek mosására, a Schicht által újonnan felfalált

mosó kivonatot,

„Asszonydíszét”

védjegy, a ruha beáztatására.

Előnyök:

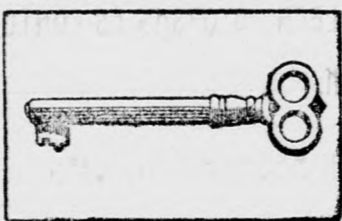
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkenti.
2. Fáradtságot a nevetéde.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztább, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Úgy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alant jegyzett czég kezességét vállal.
6. Rendkívül kicserélésé folytán olcsóbb, minden más mosáshoz képest.

Nélkülözhetetlenné válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

— Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

jeggyel

legjobb, legkicserélhetőbb és ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes.

..... Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázolószer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér »Glasur« fénymáz 45 kr.

Keil-féle arany-fénymáz képereteknek 20 kr.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.

FERNOLENDT

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.

cipő fénymáz, a világ legjobb fénymáza és Glanzcrème világos cipők számára legszébb fényt adnak és megtartják a színt állandóan. Sárga vagy barna bőrből készült foltos cipők Lyosin alkalmazásával egész új színt kapnak.

Alapított 1812.-ben. **Gyárraktár Budapesten, V. Lipót-körut 24.** A levelek Bécsbe III/i. intézendők. A mosáshoz **Brunnen-szappan** veendő.

D. Horváth Győző

va- és fűszerkereskedése az „Arany kasza”-hoz
ZALAEGRSZEGEN.

Ajánlja rendezett raktárát:

rudvasak, ekerészek, láncok, konyhaedények, rézárak, épület- és butorvasalások, forgópisztolyok, töltények, serétek. Kitűnő teák, rumok, budapesti lisztek, olaj- és porfestékek, olajak. Kencék, padlófénymázak, legjobb porosz kovácsszén, mindennemű építkezési cikkek: cement, aszfalt, elszigetelő- és fedőlemezek. Berakó és kész takaréktűzhelyek, kályhák, szerzőszámok, gazdasági-, konyha- és háztartási-, fűszer-, gyarmat-, festék- és magáruk-ból. A Fonciére pesti biztosító intézet kerületi ügynöksége.

Oicóság! Kelklímerelességi! Saját érdekében hirdessen kizárólag **LEOPOLD-GYULA** hirdetői irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54. Szakavatottisági Pontosság!

Császárfürdő
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb szaunafürdővel, pompás ásványvíz-szódákkal, kő- és kádfürdővel.
200 kényelmes lakosztóval.
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKEREBB
a **KRIEGLNER-féle**
REPARATOR
1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.
Főraktár: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.
KIVÁLÓ SZERENŐEI: ELŐZÉKENYSÉGI
SZERENŐSE-NAPTÁR INGYEN ÉS BÉRMENTVE!
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA
BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.
100.000 sorajegy, 65.000 nyer. — Nyeremények összege 14.458.000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete
BUDAPEST, V. GEZA-UTCA 2.
300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-hitelcsalakat, melyek után
10% kifizetésig: 2% levozással:
30 nap a 100 koronára 3.00% 60 nap a 100 koronára 3.50%
40 " " " 3.50% " " " 4.00%
50 " " " 3.50% " " " 4.50%
60 " " " 3.50% " " " 5.00%
fizetendő járulékal a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÓTEL PARIS SZÁJLODA
BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRUT 25. SZ.
Egyre több a 20 k-tól feljebb kizárólagos és különleges ételekkel együtt. Fűzők, elegáns kávéház, étterem és szórakozás a házban. Világos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON
IRÓGÉP
ÚJ MODELLEJE megjelent!
PROSPEKTUST KÜLD
GLOGONSKINIA
BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÚT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle**
Tanningene
HAJFESTŐ-SZERREL

Vidéki kedvencei találkozó helye
KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglős elsőrangú étterem
Budapest, VI. Andrassy-út 39.
Eltűnő magyar konyha, valódi fűszer borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerő.

As egyedül létező valódi angol
SZÉPÍTŐSZER
a Balassa-féle valódi angol mely azonnal eltávolít minden szepit, májfoltot, pattanást, mitesert stb. és az arcnak üdösítet, hatástalóságot kölcsönöz. Hölgyeknek nélkülözhetetlen!
Egy üveg ára 2.- K, hozzá ugorka-szappan 1.- K, puder 2.- K.
Postai szétküldés naponta.
Balassa Kornél gyógszertára: Budapest — Erzsébetfalva.
Pósteleküldési hely:

OSERS és BAUER
MOTORGYÁR
BUDAPEST V. Lipót-körút 7.
Benzin- és petrolin-motorek
Szivógáz-motorek 2-3 fillér üzemköltséggel.
Ezerféle berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező üzleti feltételek.

Vidéki kedvencei találkozó helye
KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglős elsőrangú étterem
Budapest, VI. Andrassy-út 39.
Eltűnő magyar konyha, valódi fűszer borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerő.

UGORKATEJ
Egy üveg ára 2.- K, hozzá ugorka-szappan 1.- K, puder 2.- K.
Postai szétküldés naponta.
Balassa Kornél gyógszertára: Budapest — Erzsébetfalva.
Pósteleküldési hely:

OSERS és BAUER
MOTORGYÁR
BUDAPEST V. Lipót-körút 7.
Benzin- és petrolin-motorek
Szivógáz-motorek 2-3 fillér üzemköltséggel.
Ezerféle berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező üzleti feltételek.

Versenyen kiváló ócsó áru!
Elsőrangú angol és francia női ruha-keime-közelgességei árúba
LEON és OLAI
Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 4.
Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldönek

OSERS és BAUER
MOTORGYÁR
BUDAPEST V. Lipót-körút 7.
Benzin- és petrolin-motorek
Szivógáz-motorek 2-3 fillér üzemköltséggel.
Ezerféle berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező üzleti feltételek.

OSERS és BAUER
MOTORGYÁR
BUDAPEST V. Lipót-körút 7.
Benzin- és petrolin-motorek
Szivógáz-motorek 2-3 fillér üzemköltséggel.
Ezerféle berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező üzleti feltételek.

DUPLA VILLANYDELEJES KERESZT
vagy **CSILLAG.**
D. R. G. M. 88503. sz.

gyógyít és feloldó jótállás mellett: köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia (eskór) idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migrén, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 88503. sz. készülékem által legfeljebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérleteni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona, idült betegségeknek alkalmazandó.
A kis készülék ára 4 korona, könnyebb betegségeknek alkalmazandó.
A központi elárústóhely szétküld utárvétellel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

SCHEFFER D. SÁNDOR
Budapest, VIII. Bezeredy-utca 3. szám.

Gyomorbetegeknek,

akik meghűlés, gyomortájerhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledel, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomorkatharusban, gyomorfajdalomban nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitűnő gyogyerejének talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszervetét anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre. Ezen borkak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint fűfűzés, felbőfűzés, gyomorégés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Szorulás, kólikafájdalmak, szivverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnnek.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógszertárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Kőrmend, Nova, Pacsa, Keszthely, Simeg, Jánosháza, Deveser, Kiszell, Muraszombat, Bellatinéz, Marczali, Tapolca, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Nemetújvár, Szentgotthárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Mura-szerdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádassd, Vaspör, Szócs, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszent-lászló, Bóba, Középbisztrice, Pincze, Páka, Ujudvar, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógszertáraiban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész Osztrák-Magyar monarchiában a gyógszertárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell
és csak
Ullrich Hubert-féle növ. bor
kérendő.

A zalaegerszegi gyógszertárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül.
Küldje be címét E 473 jellege alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur” Mannheim, Meerfeldstr.

KRIEGLNER-féle
LEGKIVÁLÓBB JEGYVÉLTÉSEBB
-CRÉME 2 KOR. KORONA-
-PUDER 1. GYÖGYENŐ
-SZAPPAN 1. DORNYOSZÓKOR-
-SZAPPAN 1. DORNYOSZÓKOR-

PLATTSCHER VILMOS
Elsőmért legolcsóbb, legzöldebb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház
Budapest, IV. Károlyi Városház (Károly-körút)

Kérjen
csak Ön
Selle és Kary-féle

Somatose
oldható hűsítőhárny
a hús tápanyagát tartal-
mazza (tojásfehérje és
sárgája) majdnem teljesen,
hőnyesen oldható for-
rásokban,
a lehető legjobb
erősítő szer
gyenge, a táplálkozásban
visszamaradt egyéneknek,
mellbetegségeknek, idegbe-
tegeknek, gyomorbetek-
nek, gyermekgyógyászoknak,
angol kórban szenvedő
gyermeknek, gyógyulók-
nak stb. stb.,
Vas-Somatose
alakjában különösen
sápkórban
szenvedőknek orvosi-
lag ajánlva.
Somatose nagy mértékben
emeli az étvágyat.
Kapható minden gyógyszer-
tárban és drogeriában.
Csak eredeti csomag-
olásban valódi.

FREDIN

Legjobb tisztítószer

minden finom lábbelire;
sárga és fekete.

Különösen ajánlatos Box-
calfs, Oscaria, Chevreaux-
és Lackcipőhöz.

— BÉCS XIII. —

Festékgyárak ezeltől
Bayer Fr. és társa, Elberfeld.

Amerika.

Indulás Havreből minden
szombaton. Utazási jegyek a
— Francia vonal útjain. —
Jó és gyors szállítás. Kötő el-
látás bor- és likőrrel együtt.
Bővebb tájékoztatást nyújt ingyen
— és bérmentesen —

Francia vonal.
(Französische Linie)
Bécs, IV. Weyringergasse 8.

Déli jég- és viszontbiztosító-társaság

Alapított 1894-ben a cs. kir. Adriaai biztosító-társulat veendő-
sége alatt Budapest, Váci-utca 20. sz.

Intéző: BÁRÓ PODMANICZKY FRIGYES.

Az intézet vagyoni állása 1903. évi december 31-én

Biztosítási alapok.	korona fill.	korona fill.
1. Pénztári állomány		9812 46
2. Hitelinjézetek és bankoknál ren- delésre álló követelések		1,159,289 55
3. Értékpapírok a számadási év zár- takor fennálló árfolyam alapján (kimutatás szerint)	5,056,356 —	5,082,324 55
4. Könnlevégek vezér- és kerületi ügynökségeknél	25,968 55	423,290 40
5. Biztosító társaságoknál fennálló számla-követelések		401,816 11
		7,076,093 —
A későbbi években esedékes tizedjék összege		2,453,128 15

A biztosítási alapok elhelyezése	korona fill.	korona fill.
1. Rézvénytőke		3,000,000 —
2. Tőke tartalékalap		373,731 65
3. Jég-külön-tartalék		1,150,000 —
4. Árfolyamigadozási tartaléka		254,873 04
5. Jégdíj-tartalék		417,169 09
6. Türedíj-tartalék		948,263 88
7. Függő károk tartaléka		395,960 25
8. Különböző hitelezők		303,204 92
9. Előző évi nyer. egyenleg-áthozat		281,06 45
10. Forgalmi nyereség		202,642 72
		7,076,093 —

A biztosítási díjak igen jutányosak s a felmerülő károk a
leggyorsabban és legpontosabban térítetnek meg.
Biztosítási ajánlatokat a legelőnyösebb feltételek mellett elfo-
gadnak és közelebbi felvilágosításokat készségesen adnak a
„Déli jég- és viszontbiztosító-társaság” m. gyarországi osztálya,
valamint összes vezér-, fő- és kerületi ügynökei.

Főügynökség: **Graner Lipót Fia,**
titkár: **Rosenthal Gyula.**

5 KORONAÉRT

küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 db) kevéssé megsérült finom enyhe

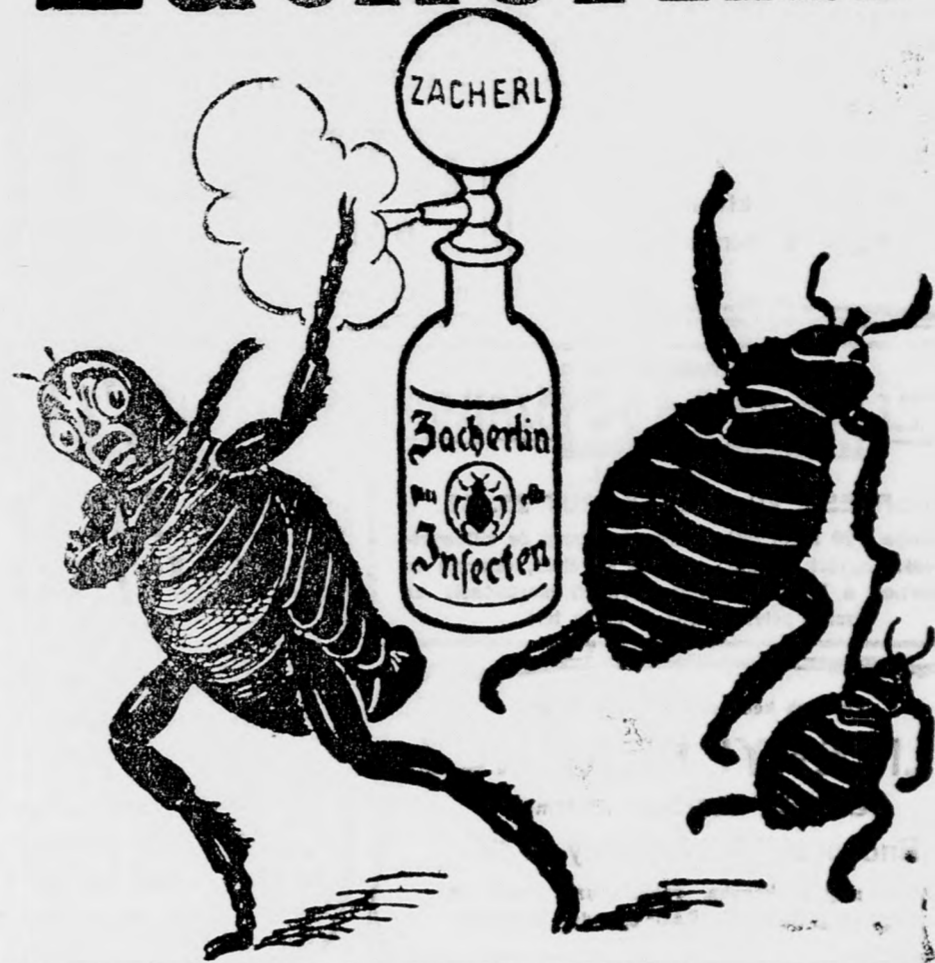
pipere-szappant

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jácmin és gyöngy-
virágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes meg-
küldése, vagy utánvétellel küldi:

SCHEFFER D. SÁNDOR

BUDAPEST, VIII. ker., Bezerédy-utca 3. szám.

Zacherlin

Nagyszerűen hat, mint utolérhetetlen rovarölő. Valódi csak palackokban.

Kapható Zalaegerszegen:

Hubinsky Adolfnál,
Kasztler Sándornál,
Gyarmati Vilmosnál,
Ján Ferencnél,
Fangler Mihálynál,
Kosztelitz Miksánál,
Reich Samunál,
Kömlos Miksánál,

Bellatinczon:

Weisz Bélánál.

Jánosházán:

Federer Jenőnél,
Kohn Jakabnál,
Spitzer Sámuel utódánál:
Singer Sándornál.

Letenyén:

Eppinger Ignácnál,
Weisz Henrichnél.

Pacsán:

Schleffer M-nél,
Pacsa és Vidéki Fogyasz-
tási és Értékesítő szövetke-
zetnél.

A Franklin-Társulat kiadása.

a Magyar Remekírók

a magyar irodalom főművei

ötödik sorozata most jelent meg s így most már 25 kötet került ki a magyar remekíróknak eme
legdolgósabb és legdíszesebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen értékes. Ebben jelentek meg Pázmány Péter válo-
gatott munkái is. Ezt a kötetet jeles tudósunk, Fraknoi Vilmos oly bevezetéssel látta el, mely
Pázmány Péter életét és munkásságát vázolja és méltatja s egyuttal a XVII. század irodalmáról,
az akkori magyar társadalmi- és közviszonyokról érdekes esszét is nyújt.

Ugyancsak ez a sorozat Bajza József három évtizedre menő munkásságának legjavát is
beleilleszti a magyar remekírók közé. E kötetet Badics Ferenc válogatta össze és látta el nagy-
becsű előszóval.

E két kötetten kívül megjelent még az V-ik sorozatban Vörösmarty V. kötete, Arany János
III. kötete és Szigligeti II. kötete.

A már előbb megjelent négy sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte Zoltvány Irén.

Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltán.

Kazinczy Ferenc műveiből. Sajtó alá rendezte Váczy János.

Kisfaludy Sándor munkái. I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusatov.

Kölcsey Ferenc munkái. Sajtó alá rendezte Angyal Dévid.

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferenc.

Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.

Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.

Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.

Szigligeti Ede színművei. I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.

Tompa Mihály munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Léway József.

Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte Endrődi Sándor.

Vörösmarty Mihály munkái. I., II., III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes
55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent Shakspeare összes művei hat
kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményes áron kapnak.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. (Budapest IV. Egyetem-u. 4.)